

วารสารวจนะ VACANA

Journal of Language and Linguistics

ISSN: 2287-0903

ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2562)

Volume 7 Number 2 (July-December 2019)

Noun Phrases and Their Complexity: A Case Study of English Academic Writing of Native and Thai Writers

Panachanok Chanwaiwit¹

Received 8 July 2019

Revised 11 September 2019

Published 13 September 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความซับซ้อนของนามวลีและรูปแบบการขยายคำนามที่พบในบทความวิจัยภาษาอังกฤษที่เขียนโดยเจ้าของภาษาและคนไทย การวิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบไคสแควร์แบบเพียร์สันพบว่าการใช้คำขยายคำนามของผู้เขียนที่เป็นเจ้าของภาษากับผู้เขียนคนไทยไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .27$) รูปแบบการขยายคำนามที่พบมากที่สุดคือ 1) คำคุณศัพท์ + คำนามหลัก เช่น several methods 2) คำคุณศัพท์ + คำนามหลัก + บุพบทวลี เช่น the impact of an utterance และ 3) คำคุณศัพท์ + คำคุณศัพท์ + คำนามหลัก เช่น this last matter และรูปแบบของการขยายคำนามไม่ได้ขึ้นอยู่กับการเป็นเจ้าของภาษาหรือการเป็นผู้เขียนคนไทย ($p = .74$)

คำสำคัญ: ความซับซ้อนของนามวลี รูปแบบการขยายคำนาม การเขียนภาษาอังกฤษ การเขียนเชิงวิชาการ

Abstract

The purpose of this research is to investigate the syntactic complexity of a noun phrase and patterns of noun modification in the English research articles written by native English and Thai writers. Pearson's chi-squared test results indicate that there were no significant differences between native English and Thai writers' use of noun modifiers ($p = .27$). The three most frequent patterns found were 1) adjective + head noun (e.g. several methods), 2) adjective + head noun + prepositional phrase (e.g. the impact of an utterance), and 3) adjective + adjective + head noun (e.g. this last matter). In addition, the patterns of noun modification were independent of being native or Thai writers ($p = .74$).

Keywords: Noun phrase complexity, patterns of noun modification, English writing, Academic writing

¹ A lecturer of Department of Western Languages, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University

1. Introduction

It is widely known that academic writing has long phrases and is complex. Since when a noun phrase is structurally stretched with modifiers, more meaning and information can be added to the head noun, complexity is one of the key features of academic writing that needs high attention from academic writers. In the traditional sense, syntactic or grammatical complexity in academic writing refers to elaborated clausal structures. However, Biber and Gray (2010) argue that academic writing does not rely on clauses, but on phrases. Likewise, Wang and Beckett (2017) indicate that noun phrase centered structures with phrasal modifiers were a feature of advanced academic writing. In this case, Halliday (1993) notes that, when compared to other registers, the use of nouns in academic writing is very challenging for both native and non-native students.

Previous studies have explored the use of language in academic writing among native and non-native English language students and found that native and non-native writers used different lexical bundles for different register (Ädel & Erman, 2012), non-native expert writers use noun phrases that are functionally different from native expert writers (Pan, Reppen, & Biber, 2016), and the two groups of writers' use of prepositional phrases are significantly different (Jitpraneechai, 2019). Wang (2012) indicates that there are many factors that lead to differences between native and non-native academic writing, such as, in the level of lexicon, L1 and L2 writers use different word choice. In the level of a sentence, non-native writers use different sentence patterns and focus on the subject differently. In the level of passage, they use different voice and organization.

Several studies (e.g. Liu and Li, 2016; Ansarifar, Shahriari and Pishghadam, 2018; Jitpraneechai, 2019) have focused on noun phrase complexity. After comparing noun phrase complexity of student writers' academic writing with that of published writers, the findings were that students' use of noun modifiers was significantly different from expert writers. The results also reveal that using more modifiers makes a noun phrase more complex. The reason is that using more extended phrase tends to require more cognitive process and linguistic competence.

Those previous studies have found that the use of language in academic writing among native and non-native English language students was different. However, studies that compare

the use of noun phrases in English academic writing between Thai and native professional writers are still under-researched, especially a study of noun phrase complexity. Between native English and Thai writers, who produce more complex noun phrases is, therefore, the question to be asked in this study. And since Thai academic writers are speakers of English as a foreign language, the present study hypothesizes that native speakers use more complex noun modification than native English speakers.

Syntactic or grammatical complexity of a written text is the sophistication of grammatical structures in writing (Liu and Li, 2016). The most frequently used syntactic complexity measures for writing are length-based measures (longer production units mean superior fluency) and subordination-based measures (more subordination leads to more complicated ideas). However, a long sentence does not necessarily sophisticate because it may only incorporate more dependent clauses together. This study looked into the noun phrase level, so subordination-based measures were selected.

Based on Biber, Gray, and Poonpon (2011), English noun modifiers were divided into six types: relative clause, participle clauses which are divided into 2 types: ed participle clause and ing participle clause, prepositional phrase, noun premodifier, and attributive adjective. They also found that, from the proportion of noun modification per 1,000 words, the most counts were prepositional phrases (68), followed by attributive adjectives (55), and noun premodifiers (22), respectively. These top three counts were in compressed structures. The other three noun modification types, which were elaborated structures, had only a few counts: relative clause (11), ed clause (3), and ing clause (2.5). While most of the previous studies tried to examine the types of modification of a noun phrase, very few studies have discussed the patterns of noun phrases on the preferences of different types of writers. For example, Biber, Grieve and Iberri-Shea (2009) compared the preferred patterns of noun phrase modification in British and American writing and it was found that American English had generally been in the lead in the increasing reliance on compressed styles of noun phrase modification. So, it would be interesting to investigate the patterns of noun modification in native and non-native English writers. Another reason is that academic research papers are often written with extended noun phrase structures; therefore, both native and non-native novice writers should pay attention to and become familiar with a characteristic feature of noun phrase complexity if they are seeking to write such papers and want to achieve advanced literacy. Thus, the second question to be

asked in this research is that what are patterns of noun modification across the two varieties: native English and Thai writers? It is hoped that the findings of this study will provide guidelines for teaching Thai writers of English and other non-native English writers to realize the significance of noun modification and use it efficiently in academic writing.

This study, therefore, aimed to examine patterns of noun modification in academic writing of native English and Thai writers in Applied linguistics and language teaching and to investigate the syntactic complexity of noun phrases in the English academic writing of the two groups of writers. The complexity of a noun phrase was measured by subordination-based measures. A noun phrase which had more modifiers are considered more complex.

2. Methods

Due to the fact that an academic article contains several sections, the selection of the section for this study was done after reviewing previous research. Many studies (Hutter, 2015; Hong, Hua and Mengyu, 2017; Akkaya, 2018) investigated academic writing related to the main organizational framework of research articles: Introduction, Methods, Results and Discussion (IMRD) because they are the core organizational framework for research articles. However, it was found that there were no significant differences in the use of noun phrases among those sections. Thus, this study focused on Introduction section because, in this section, each writer tends to compose concise, formal and complex sentences in a similar pattern and word counts.

The data sources for native English writing in this study were selected from Applied Linguistics and TESOL Quarterly. For Thai writers, the texts were chosen from MANUSYA: Journal of Humanities and LEARN Journal: Language Education and Acquisition Research Network Journal. All of these selective data sources are examples of recent, well established and high-ranked British, American and Thai journals in the applied linguistics and language teaching fields. The selected academic articles were published between 2013 to 2018. The methods to ascertain the first language of a writer is that the native English writers refer to any writers affiliated with American or British universities and first and last names can be considered native English speakers. For the Thai writers, their full names have to be identified as Thai names and they have to be affiliated with Thai universities. The counts for all patterns of noun modification were from 10,000 words gathered from 5,000 words of Thai academic writing with 500 words for each article and with the same proportion of data was from native English writers.

2.1 Definition framework

In order to examine the patterns of noun modification in a noun phrase and to measure the noun phrase complexity, two criteria have been set in this study. Firstly, the selective noun phrases have to be a subject, a direct object and an indirect object of an independent clause in a sentence, e.g. 1) "Some electronic tools have also been designed specifically to measure coherence in a text," 2) "Lee (2004) applied tree diagrams in measuring coherence in students' essays." Secondly, the complexity of a noun phrase was considered from the number of its dependents, e.g. 3) "The third article represents a dialectic relationship between the conceptual and empirical. In this example sentence, the dependents were counted as follows:

"The third article" contains 2 dependents (A+A+H).

"A dialectic relationship between the conceptual and empirical" contains 3 dependents (A+A+H+PP).

This study was based on Biber et al. (1999), Biber (2010) and Biber, Gray, and Poonpon (2011), so noun modifiers were divided into six main types, including relative clause, ed clause, ing clause, prepositional phrase, noun premodifier, and attributive adjective.

In order to explain the patterns of noun modification found in this study, the following abbreviations are used: "A" refers to an "adjective", "H" refers to the "head noun", "PP" refers to a "prepositional phrase", "RCI" refers to a "relative clause", "EdCI" refers to an "ed clause", "IngCI" refers to an "ing clause", "N" refers to a "noun", "AP" refers to an "adjective phrase" which includes one adjective and its dependents, and "NP" refers to a "noun phrase" which includes one noun and its dependent.

While the modifiers are abbreviated with their categories, the abbreviation for the noun is "H" which is considered as its function. The reason is that, in some cases, a noun can be dependent, such as school bus, so "H" is used to refer to the head noun in order to avoid confusion.

The analysis was divided into two parts: quantitative and qualitative. For the quantitative analysis, a noun phrase which its head noun has more modifiers is considered more complex because it is lexically denser and has more grammatical complexity. The Pearson's chi-

squared test was run to see if there was a significant difference in patterns of noun modification and the complexity of the noun phrases used by native English and Thai writers. The patterns of noun modification in a noun phrase were qualitatively interpreted.

3. Results

3.1 Patterns of noun modification

The analysis of patterns of noun modification in a noun phrase of 5,000-word long academic articles was done to answer the first research question: What are patterns of noun modification in the noun phrases across the two varieties: native English and Thai writers? The results indicate that the noun phrases produced by Thai writers are similar in numbers to those of the native writers, 441 and 418 phrases, respectively. However, in the 441 phrases made by Thai writers, only 63 patterns of noun modification were found, while native writers produced 71 patterns from their 418 phrases. It was also found that the total number of patterns of noun modification, excluding the repeated patterns, in the academic writing in this study was 95 patterns. The three most popular patterns used by both native English and Thai writers were similar: A+H (the results; other errors; several methods; two points), A+H+PP (the impact of an utterance; the relationship between hedging and academic writing; a function to a hedge), and A+A+H (this last matter; another important issue; the lexical items), respectively.

Due to the fact that the three most frequently found patterns were in the same order, but the other followed patterns of modification were not, so the first fifteen most frequently used patterns of noun modification of native and Thai writers are compared in order to see the similarities and differences of the patterns used by the two groups of writers. The list of patterns of modification presented in Figure 1 was derived from the patterns of the native English writers.

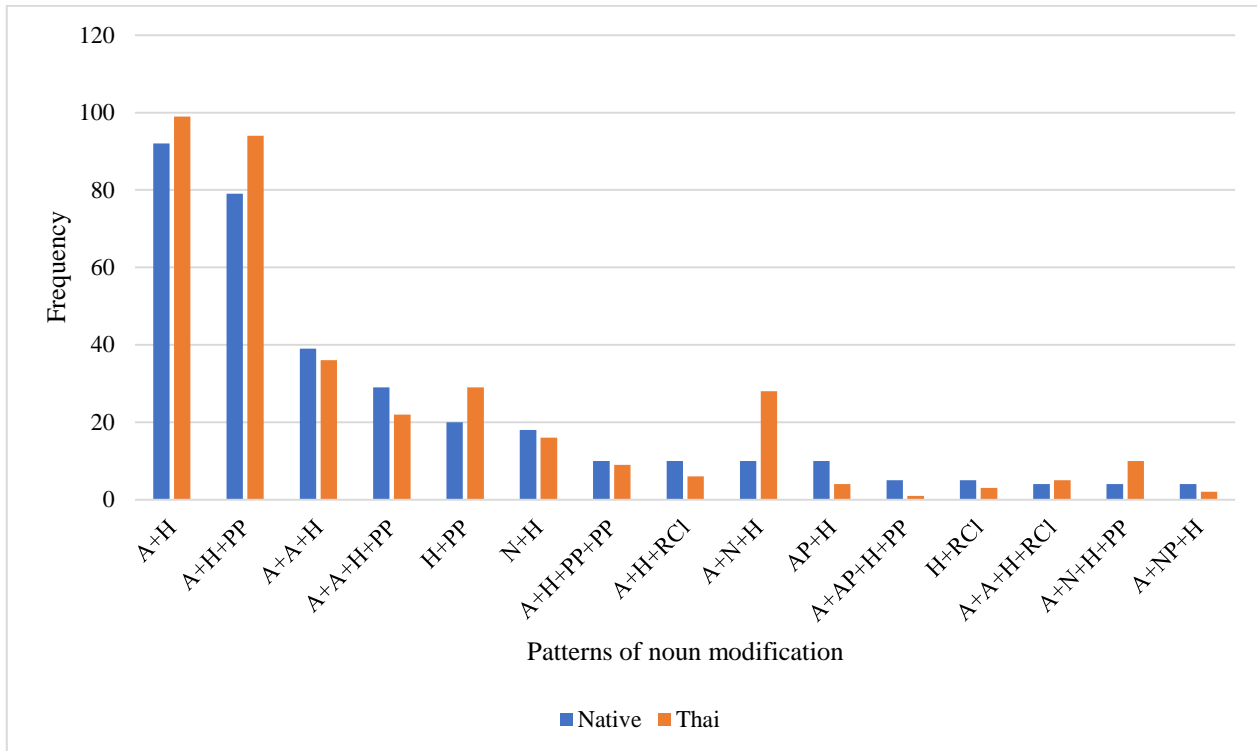

Figure 1. Patterns of noun modification and its frequency

Figure 1 shows that the patterns of noun modification used by native English and Thai writers follow the same trends. To exemplify the results, the fifteen patterns of noun modification in a noun phrase are described in order as follows:

1. A+H This aim
2. A+H+PP A nature of knowledge
3. A+A+H The third article
4. A+A+H+PP An extraordinary property of a few gifted individuals
5. H+PP ways of talking about language learning as a signifier for lifestyle practices that are real and imagined
6. N+H Discourse analysis
7. A+H+PP+PP the indicators of inequality in accounting for the significant difference in uptake of subjects benchmarked for school performance league tables
8. A+H+RCI other terms that have been introduced to describe seemingly similar phenomena
9. A+N+H The word family
10. AP+H strikingly different texts

11. A+AP+H+PP their often ambivalent desire to learn and practise it
12. H+RCI 'legs', which the interlocutors subsequently exploit by referring to sailors 'getting legless' and having 'sea legs'
13. A+A+H+RCI The English learners who are unable to score as proficient on these assessments
14. A+N+H+PP the main functions of metonymy
15. A+NP+H a social class erasure

The above patterns were from the ability of the writers to use noun modifiers. The results reveal that native and non-native speakers possess similar writing skills.

Pearson's chi-squared test was used to compare the use of the top fifteen patterns of noun modification of native English and Thai writers. It was found that the p -value was 0.74 and was considered insignificant. The findings suggest that the patterns of noun modification are independent of being native or Thai writers.

The patterns of noun modification of both Native English and Thai writers are shown in Table 1 below.

Table 1. Five most frequently used patterns of noun modification with one to three modifiers by native English and Thai writers

Order	1 MOD		2 MODs		3 MODs	
	Native	Thai	Native	Thai	Native	Thai
1	A+H	A+H	A+H+PP	A+H+PP	A+A+H+PP	A+A+H+PP
2	H+PP	H+PP	A+A+H	A+A+H	A+H+PP+PP	A+N+H+PP
3	N+H	N+H	A+H+RCI	A+N+H	A+AP+H+PP	A+H+PP+PP
4	AP+H	AP+H	A+N+H	A+H+EdCI	A+A+H+RCI	A+A+H+RCI
5	H+RCI	H+RCI	A+NP+H	A+H+RCI	A+N+H+PP	A+A+N+H

Table 1 shows that native English writers and Thai writers used the same patterns of noun modification with one modifier and in the same order from the first to the fifth most frequently used patterns. For the use of two-modifier type, they used the same patterns of noun modification in the first and the second order while the other two patterns are the same, but the frequency of use is different. For the three-modifier type, the first and the fourth frequently used

patterns are the same. In addition, the other two patterns are the same, but the order is different. Overall, the data in Table 1 indicate that the most frequently used patterns of noun modification in a noun phrase across the two groups of writers are very similar.

3.2 Syntactic complexity of noun phrases

The second research question was “Between native English and Thai writers, who produce more complex noun phrases?” The findings reveal that, in one phrase, both native writers and Thai writers used one to four modifiers. Based on subordination-based measures, a phrase with two or more modifiers were considered “complex,” regardless of what types of combination of the modifiers were. The results also show that the average noun modifiers used by native English writers was 1.89 modifiers, while Thai writers used 1.87 modifiers. The numbers of noun modifiers found in this study are shown in Figure 2 below.

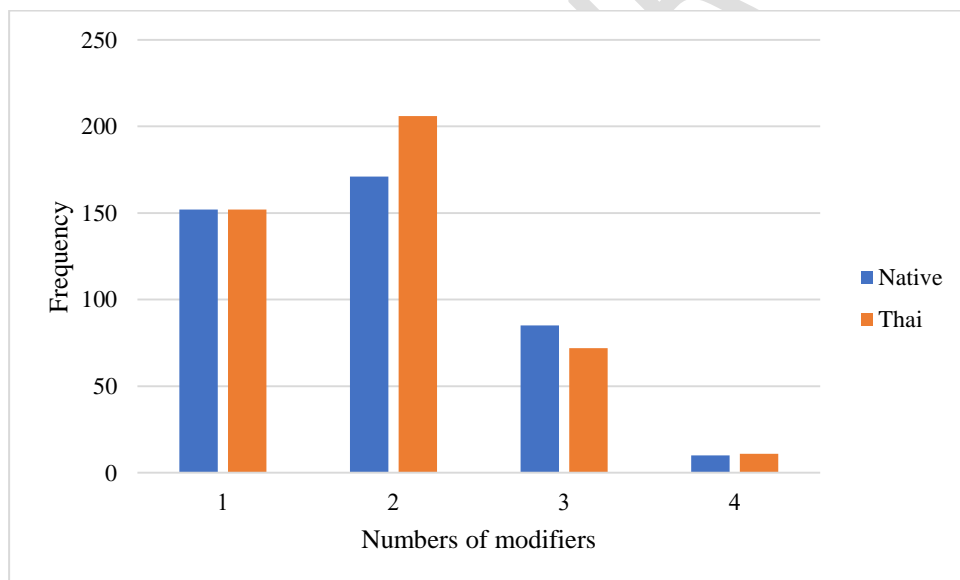

Figure 2. Numbers of noun modifiers and their frequency of occurrence

As shown in Figure 2, both native English and Thai writers used two modifiers for noun modification most frequently, followed by one modifier, and three modifiers, respectively. Even though Thai writers tended to use two modifiers more often than the native English writers, the overall use of noun modifiers is similar.

Pearson's chi-squared test was used to analyze the differences of patterns of noun modification in a noun phrase across the two groups: native English and Thai writers. The result shows that there were no significant differences between the means of the two groups of writers

($p = .27$). The results rejected the hypothesis that native writers produce more complex noun phrases than Thai writers. This also suggests that the native English and Thai writers tend to use the same number of noun modifiers in their noun phrases. It could be inferred that noun phrase complexity does not indicate the ability of non-native speakers in academic writing.

4. Conclusion, Discussion and Implication

This paper views complexity as an important characteristic of academic writing. The questions of this research were: 1) In the field of Applied linguistics and language teaching, what are patterns of noun modification of a phrase used in academic writing of native English and Thai writers? 2) Which group of writers produces more complex noun phrases? The data were collected from the Introduction section of the academic articles of well-known peer-reviewed journals.

Surprisingly, the results revealed that there were no significant differences between the two groups of writers' noun phrase complexity in their academic writing. The findings of this study do not agree with those of Ädel and Erman (2012); Pan, Reppen, and Biber (2016); and Jitpraneechai (2019) who claim that native and non-native English language writers use different style in academic writing. The results of this research also showed that native English and Thai writers used similar patterns of noun modification in their noun phrases. The results imply that the writing ability of Thai writers is likely to be at the same level as American and British writers. This seems to be contrasted to the general perception of the public that non-native English learners tend to have lower English proficiency than native ones. In addition, since writing has long been considered to be the most difficult skill in learning a language, so it is possible for ones to assume that non-native writers will perform more poorly in academic writing than the native ones. Therefore, the findings seem to be against that hypothesis.

The results of the present study may also be discussed on the selection of the texts. Due to the fact that the samples of academic articles written by Thai writers were from Thai well-established peer-reviewed journals, there is high possibility that only high-quality articles from expert writers who have good English competence will be published. The journal's operational process should be studied for accurate discussion here. Some journals require native speaker revision approved before submission. This will be an extensive consequence for the result.

In addition to the Pearson's chi-squared test results, being native or Thai writers does not affect the patterns of noun modification in academic writing. Both native and Thai writers produced the same order of three most frequent patterns: adjective + head noun (e.g. several methods), adjective + head noun + prepositional phrase (e.g. the impact of an utterance), and adjective + adjective + head noun (e.g. this last matter). This might be because Thai academic writers have to devote their time reviewing related literature in English in order to write an academic article in English, so it is likely that these writers learn chunks, grammar, and patterns of noun modification from doing this activity (Silva, 1992). Or, the results can also be interpreted in another way that since Thai writers were required by the publishers to get his/her manuscript checked by a native speaker for its grammaticality before submission (MANUSYA, 2018), it is possible that the native English editors had adjusted the language to be native writing styles before the articles were published. So, for further study, it might be more accurate if the corpus is the original manuscripts of Thai writers. In addition, by using the patterns of expert writers in this study, investigation of the patterns of noun modification of low proficient English language learners can also be done.

5. Recommendation for Application

The concept gained from this present study might be applied to L2 learning concept that non-native writers can obtain near-native writing performance, especially the very difficult one like academic writing. In addition, English writing instructors can use the patterns of noun modification found in this research to teach academic writing because these patterns have been employed in academic writing by more experienced and native English academic writers. For writers, on the one hand, if he would like to reach the goal of academic writing, more complexity is needed. On the other hand, if he wants the paper to help ease the readers' incomprehensibility, one or two modifiers are more helpful.

References

- Ädel, A., & Erman, B. (2012). Recurrent word combinations in academic writing by native and non-native speakers of English: A lexical bundles approach. *English for Specific Purposes*, 31, 81–92. Retrieved from <https://doi.org/10.1016/j.esp.2011.08.004>

- Akkaya, A. & Aydin, G. (2018). Academics' Views on the Characteristics of Academic Writing. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 13(2), 128-160. doi: 10.29329/epasr.2018.143.7
- Ansarifar, A., Shahriari, H. & Pishghadam, R. (2018). Phrasal complexity in academic writing: A comparison of abstracts written by graduate students and expert writers in applied linguistics. *Journal of English for Academic Purposes*, 31, 58-71. Retrieved from <https://doi.org/10.1016/j.jeap.2017.12.008>
- Biber, D. & Gray, B. (2010). Challenging stereotypes about academic writing: Complexity, elaboration, explicitness. *Journal of English for Academic Purposes*, 9(1), 2-20. doi: 10.1016/j.jeap.2010.01.001
- Biber, D., Johansson, S., Leech, G., Conrad, S. & Finegan, E. (1999). *Longman grammar of spoken and written English*. Harlow, Essex: Longman.
- Biber, D., Gray, B., & Poonpon, K. (2011). Should we use characteristics of conversation to measure grammatical complexity in L2 writing development? *TESOL Quarterly*, 45, 5-35.
- Biber, D., Grieve, J., & Iberri-Shea, G. (2009). Noun phrase modification. In G. Rohdenburg & J. Schülter (Eds), *One language, two grammars? Differences between British and American English* (pp. 182- 193). Cambridge: Cambridge University Press.
- Halliday, M. (1993). *Writing science literacy and discursive power*. London: Falmer Press.
- Hong, A. L., Hua, T. K., & Mengyu, H. (2017). A corpus-based collocational analysis of noun premodification types in academic writing. 3L. *Southeast Asian Journal of English Language Studies*, 23(1), 115-131.
- Hutter, J. (2015). *A corpus-based analysis of noun modification in empirical research articles in applied linguistics* (master dissertation). Portland State University, Portland, Oregon.
- Jitpraneechai, N. (2019). Noun phrase complexity in academic writing: A comparison of argumentative English essays written by Thai and native English university students. *LEARN Journal: Language Education and Acquisition Research Network Journal*, 12(1), 71-88.
- Liu, L. & Li, L. (2016). Noun phrase complexity in EFL academic writing: A corpus-based study of postgraduate academic writing. *The Journal of Asia TEFL*, 13(1), 48-65. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.18823/asiatefl.2016.13.1.4.48>

- Manusya. (2018). *Notes to Contributors: Submission of the first version of the manuscript*. Retrieved from <http://www.manusya.journals.chula.ac.th/contributions.php>
- Pan, F., Reppen, R., & Biber, D. (2016). Comparing patterns of L1 versus L2 English academic professionals: Lexical bundles in Telecommunications research journals. *Journal of English for Academic Purposes*, 21, 60–71. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.1016/j.jeap.2015.11.003>
- Silva, T. (1992). *L1 vs L2 writing: ESL graduate students' perceptions*. *TESL Canada Journal*, 10(1), 27-47. Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ457628.pdf>
- Wang, S. & Beckett, G. H. (2017). "My excellent college entrance examination achievement" -- Noun phrase use of Chinese EFL students' writing. *Journal of Language Teaching & Research*, 8(2), 271-277.
- Wang, Y. (2012). Differences in L1 and L2 academic writing. *Theory and Practice in Language Studies*, 2(3), 637-641. doi:10.4304/tpls.2.3.637-641

คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์
ของคำกริยาพื้นฐาน 'เปิด' ในภาษาไทย
ที่ปรากฏร่วมกับศัพท์เฉพาะทาง:
การศึกษาตามแนวอรรถศาสตร์ปริชาน
แบบอิงฐานข้อมูล¹

Syntactic and Semantic Properties of the Basic Verb
/pòət/ Used in Technical Terms in Thai:
A Corpus-based Cognitive Semantics Study

พิชชากร ตันวงศ์²

คเชนทร์ ตัญศิริ³

มุกข์ดา สุขธาราจารย์⁴

Received 18 October 2019

Revised 10 February 2020

Published 28 February 2020

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของ เปิด และ ปิด การศึกษาตาม แนวอรรถศาสตร์ปริชาน แบบอิงฐานข้อมูล คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ อ.ดร. อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ประจำภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

⁴ อ.ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และอาจารย์ประจำภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของคำกริยาพื้นฐาน 'เปิด' เมื่อปรากฏการคู่กับศัพท์เฉพาะทาง ศึกษาตามแนวอรรถศาสตร์ปริธานแบบอิงฐานข้อมูล ข้อมูลนำมาจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ พบความหมายทั้งสิ้น 7 ความหมายจากศัพท์เฉพาะทางทั้งหมด 13 หมวด มีดังนี้ 1) เผยสิ่งที่แต่เดิมอยู่สภาพปิด 2) อนุญาตให้กระทำบางอย่าง 3) มีลักษณะเป็นช่องหรือโพรง 4) เริ่มการกระทำ 5) สร้างขึ้นใหม่ 6) แสดงการเคลื่อนไหวที่ไม่สามารถหยุดได้ในขอบเขตที่กำหนด และ 7) ดำเนินกิจการ

คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของเปิด ปรากฏทั้งในหน่วยสร้างคำประสมและวลี เปิดที่เป็นคำประสมทำหน้าที่เป็นกรรมกริยาประเภทเดียวมีความหมายแบบเข้าศูนย์ และเปิดที่ปรากฏในหน่วยสร้างวลีที่เป็นได้ทั้งกรรมกริยาและกริยาบอกสภาพ ได้แก่ความหมายเผยสิ่งที่แต่เดิมอยู่สภาพ อนุญาตให้กระทำบางอย่าง และเริ่มการกระทำ ที่ปรากฏเป็นกรรมกริยา ได้แก่ความหมายสร้างขึ้นใหม่ ดำเนินกิจการ ประเภทสุดท้าย เปิดปรากฏเป็นกริยาบอกสภาพ ได้แก่ ความหมายมีลักษณะเป็นช่องหรือโพรง และแสดงการเคลื่อนไหวที่ไม่สามารถหยุดได้ในขอบเขตที่กำหนด

คำสำคัญ : ภาวะคำหลายความหมาย; คำหลายความหมายอย่างมีหลักการอรรถศาสตร์ปริธาน; ภาษาศาสตร์คลังข้อมูล; คำกริยาพื้นฐาน

Abstract

This corpus-based cognitive semantic article aims to study syntactic and semantic properties of the basic verb /pə̀ət/ used in technical terms in Thai. The data were retrieved from Thai National Corpus (TNC). The result revealed 7 meanings out of 13 technical term categories, that is, for the main sense: 1.) to reveal something which is previously in closed state, for the peripheral ones: 2) to be allowed to do something, 3) to be cavity-like, 4) to

start to do something, 5) to create, 6) to exceed its designated limitation, and 7) to run business.

With syntactic and semantic properties, /pəət/ was both found in compound and phrase constructions. In compound construction, only transitive verb was performed and reckoned an endocentric one. For /pəət/ in phrase-level, meaning (1), (2) and (4) could be both transitive and stative. Transitive verb was found in meanings (5) and (7). Lastly, meanings (3) and (6) was considered the stative verb.

Keyword: Polysemy, Principled Polysemy Theory, Cognitive Semantics, Corpus Linguistics, Basic Verb

1. บทนำ

คำกริยาไทยพื้นฐาน เช่น กิน นอน เดิน หรือนั่ง คือ กริยาที่แสดงการกระทำอย่างง่าย ไม่ซับซ้อน เป็นกลุ่มกริยาที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน และสามารถทำความเข้าใจได้โดยง่าย ‘เปิด’ ที่หมายถึงทำให้สิ่งที่ปิดอยู่เผยออก (ราชบัณฑิตยสภา 2554) เป็นหนึ่งในคำกริยาพื้นฐานที่เจ้าของภาษาใช้สื่อสารกัน และบ่อยครั้งที่เราไม่ได้ใช้ความหมายหลักเพียงอย่างเดียว นอกจาก ‘เปิด’ ที่ใช้ในชีวิตประจำวันทั่วไปแล้ว ยังมีการปรากฏใช้คู่กับศัพท์เฉพาะทางด้วยเช่นกัน ศัพท์เฉพาะทางหรือศัพท์เทคนิค (technical term) หมายถึง ศัพท์ที่ใช้ในกลุ่มเฉพาะสาขาวิชาซึ่ง บ้างไม่ถูกใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นอุปสรรคต่อการคาดเดาความหมาย (พงษ์ศักดิ์ อันประเสริฐ และ กนกพร นุ่มทอง, 2559) เช่น เปิดการไต่สวน (กฎหมาย) เปิดสภา (การเมือง) ไฟฟ้าวงจรเปิด (วิศวกรรมศาสตร์) ปลายเปิดของท่อน้ำเชื้อ (แพทยศาสตร์) เป็นต้น พิมพีใจ สุรินทรเสรี (2549) ระบุคุณลักษณะของศัพท์เฉพาะทางไว้ดังนี้ 1) รับรองโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ศึกษาในแขนงนั้นระบุและยอมรับว่าคำนั้น เป็นคำศัพท์เฉพาะ เช่น เคเดนซ์ หมายถึง จุดพักช่วงวรรคของเพลง (ณัชชา โสคติยานุรักษ์, 2542) ซึ่งความหมายดังกล่าวต่างปรากฏในวิทยานิพนธ์และตำราสอนวิชาดนตรี ศึกษาโดยผู้ที่เชี่ยวชาญเรื่อง

ดนตรีด้วยกันทั้งสิ้น 2) มีความหมายในพจนานุกรมหรือศัพท์านุกรม 3) ต้องมีความสัมพันธ์โน้ตศัพท์ร่วมกับคำอื่น เช่น สภา หมายถึง องค์การหรือสถานที่ประชุมซึ่งคำว่า 'สภา' ก็มีความเกี่ยวข้องกับคำศัพท์อื่นภายในมโนทัศน์เดียวกัน อาทิ สภา (สถานที่) เกี่ยวพันกับสมาชิกผู้แทนราษฎร (กลุ่มคนที่เข้าไปทำหน้าที่ในสภา) เป็นต้น จากปรากฏการณ์ข้างต้น นำมาสู่ข้อสันนิษฐานที่ว่า 'เปิด' ที่ปรากฏกับศัพท์เฉพาะทางมีแนวโน้มเป็นคำหลายความหมายเช่นเดียวกับ 'เปิด' ในฐานะคำกริยาพื้นฐานทั่วไป

Lakoff (1987) กล่าวว่า ภาวะหลายความหมายของคำ (polysemy) เป็นปรากฏการณ์ที่คำศัพท์หนึ่งคำในภาษามีมากกว่าหนึ่งความหมาย โดยแต่ละความหมายมีความสัมพันธ์ทางความหมายซึ่งกันและกัน วิธีตัดสินว่าเป็นคำหลายความหมาย พิจารณาจากการหาความสัมพันธ์ของความหมายที่แยกออกมาของคำนั้นได้เลย ปรากฏการณ์ดังกล่าว จะมีลักษณะตรงข้ามกับการพ้องรูปของคำ (homonymy) โดยสิ้นเชิง โดยคำพ้องรูปจะมีลักษณะรูปภาษาที่ซ้ำกันโดยบังเอิญ มีรากคำ หรือต้นเค้าคำ (word root) คนละประเภทกัน

แม้คำหลายความหมายจะมีความสัมพันธ์ทางความหมายซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตามแต่แต่ละความหมายมิได้มีความเท่าเทียมกันเสมอไป ความไม่เท่าเทียมนี้หมายถึง ความหมายใดก็ตามที่มีความเด่นชัดที่สุด จะถือว่าความหมายนั้นมีความเป็นต้นแบบสูง และพิจารณาว่าเป็นความหมายพื้นฐาน (basic meaning) Rosch (1976) พิจารณาความเด่นชัดจากการวิเคราะห์ความเป็นพื้นฐานของความหมาย มีด้วยกันดังนี้

- 1.) ความหมายนั้นต้องประกอบไปด้วยจำนวนสมาชิกของความหมายมโนทัศน์น้อยมากที่สุด ความหมายนั้นจึงสมควรเป็น 'สมาชิกระดับพื้นฐาน (basic level member)' เช่น มโนทัศน์ 'CHAIR (เก้าอี้)' ที่มีแนวโน้มจำนวนสมาชิกย่อยหลายประเภท ได้แก่ KITCHEN CHAIR LIVING-ROOM CHAIR ARMCHAIR เป็นต้น
- 2.) ความหมายนั้นต้องเป็นมโนทัศน์ที่สามารถอยู่ในระดับพื้นฐานได้ กล่าวคือ มโนทัศน์นั้นต้องมีความเป็นรูปธรรมสูง สามารถเรียนรู้ได้ตั้งแต่เด็ก สำหรับการศึกษาคำครั้งนี้ ความหมายที่มีความเป็นพื้นฐานที่สุด คือ 'เผยสิ่งที่แต่เดิมอยู่สภาพปิด'

งานวิจัยในอดีตที่จำแนกความหมายพื้นฐานและความหมายขยาย อาทิ การศึกษาคำกริยาบอกสภาพ ‘-kai’ ในภาษาจีน ที่มีความหมายพื้นฐานว่า ‘เปิด (open sense)’ และความหมายขยาย ประกอบด้วย ไกลออก (apart) แพร่ออก (spread) ห่างออก (away) เป็นกริยาแสดงระยะรับเหตุ (inchoative) ตามลำดับ ในการตัดสินใจ ความหมายพื้นฐาน Ben Pin-Yun Wang และ Lily I-wen Su (2015) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหมายของ -kai ผ่านกระบวนการกลายเป็นลักษณะทางวากยสัมพันธ์แบบข้ามสมัย (syntacticization) หมายถึง การกลายหน้าที่จากหมวดคำหน้าที่เป็นหมวดคำเสริมโครงสร้างทางไวยากรณ์ (Craig, 1986) จากข้อมูล *lā-kāi* แปลว่าตั้ง โดยที่เสียง *kāi* ที่ประกอบกับ *lā* ยังไม่มีความหมาย ภายหลังเกิดกระบวนการกลายเป็นลักษณะทางวากยสัมพันธ์ เสียง *kāi* เมื่อประกอบกับ *mén* ที่แปลว่าประตู จึงทำให้เกิดความหมายว่า ‘เปิด’ ขึ้น

การศึกษาคำนี้ดำเนินตามกรอบทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชาน พิจารณาความหมายผ่านกระบวนการสร้างมโนทัศน์ (conceptualization) (Talmy, 2000) จากฐานข้อมูลที่ใช้จริงโดยเจ้าของภาษา และศึกษาความหมายพื้นฐานและความหมายขยาย ผ่านทฤษฎีคำหลายความหมายอย่างมีหลักการ (principled polysemy theory) ทฤษฎีที่แยกความหมายขยายออกจากความหมายพื้นฐาน การแบ่งความหมายจากความหมายหนึ่งเป็นความหมายใหม่ได้ จำเป็นต้องผ่านเกณฑ์อย่างน้อย 2 ใน 3 จากเกณฑ์ทั้งหมด เกณฑ์ดังกล่าวประกอบด้วย เกณฑ์ทางความหมาย (meaning criterion) คือ ปราบกฏความหมายใหม่ที่เพิ่มเข้ามา ซึ่งเดิมที่ไม่มีความหมายนั้นปรากฏในความหมายเดิม เกณฑ์ในการอธิบายมโนทัศน์ (concept elaboration criterion) หมายถึง รายละเอียดของมโนทัศน์ที่ใช้ประกอบการอธิบายความหมายนั้น จะต้องมี ความแตกต่างกัน พิจารณาจากการปรากฏร่วมกับคำกริยาหรืออรรถวิเมนตีอื่นในบริบทแวดล้อม และเกณฑ์ทางไวยากรณ์ (grammatical criterion) คือความหมายที่ต่างกัน จะต้องมีโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่แตกต่างกันด้วย (structural dependency) กล่าวคือ ความหมายนั้นต้องมีรูปแบบวากยสัมพันธ์เฉพาะ ในท้ายการศึกษาพบ ‘เปิด’ ปรากฏร่วมกับศัพท์เฉพาะทาง 13 วงการ ได้แก่ กฎหมาย เศรษฐกิจ ธุรกิจและการค้า

การศึกษา แรงงานและการจ้างงาน การคมนาคม การแพทย์ การทูตและความสัมพันธ์
ต่างประเทศ การเมือง ชีววิทยา ดนตรี วิศวกรรมศาสตร์ ดาราศาสตร์ และคอมพิวเตอร์

2. วัตถุประสงค์

ศึกษาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของคำกริยา เปิด ใน
ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่ปรากฏการคู่กับศัพท์เฉพาะทาง โดยศึกษาในเอกสารร้อยแก้ว
เท่านั้น

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประเภทของข้อมูลที่น่ามาศึกษาได้มาจากคลังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อินเทอร์เน็ต
(corpus-based) เก็บข้อมูลมาจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ (Thai National
Corpus) ของภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน
ส่วนต่อไปจะอธิบายขั้นตอนการเก็บข้อมูลและการนำข้อมูลไปวิเคราะห์ ตามลำดับ ใน
ส่วนต่อไปจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกแสดงวิธีการเก็บข้อมูล ส่วนสุดท้ายเป็น
วิธีการแยกข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

ส่วนที่ 1

คำนำวนหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม เดิมทีคำที่ปรากฏอยู่ในระบบของ
คำว่า เปิด มีทั้งสิ้น 21,352 และ ผู้ศึกษาคัดเลือกบางประโยคเพื่อแทนประชากรของ
ข้อมูลที่มีอยู่ในระบบทั้งหมดผ่านการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมของ ทา
โร ยามาเน่ (Taro Yamane) เป็นการคำนวณหาขนาดประชากรกลุ่มตัวอย่างเพื่อแทน
จำนวนประชากรขนาดใหญ่ทั้งหมด เหมาะกับการศึกษาที่ทราบจำนวนประชากรทั้ง
หมดแล้ว และจำนวนประชากรนั้นต้องมีขนาดใหญ่ (Taro Yamane, 1973)

ในการแทนค่าสูตรเพื่อหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของคำว่าเปิด ยังไม่สามารถ
อ้างอิงจากจำนวนจริงที่ปรากฏทั้งหมดในระบบได้ เนื่องจากอัลกอริทึม (algorithm) ใน
การเรียกข้อมูลของฐานข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติเป็นแบบสุ่ม ทำให้ลำดับข้อมูลที่แสดง
ออกมา เป็นไปได้ที่จะปรากฏประโยคซ้ำจากหมวดข้อมูลเดียวกันเป็นจำนวนมาก เช่น

วรรณคดีนี้เป็นเคเด้นซ์แบบเปิด สังเกตได้ว่าเป็นเคเด้นซ์เปิด ชนิดนี้เรียกว่าเคเด้นซ์กึ่งเปิด ฯลฯ จากตัวอย่าง พบว่าในบางครั้ง concordance tool ของระบบคลังข้อมูลภาษาไทย แสดงข้อมูลที่มีลักษณะหมวดเดียวกัน เนื้อความคล้ายกัน ปรากฏติดกันหลายประโยค ทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลจากทุกประเภทได้ในสัดส่วนที่เหมาะสม ดังนั้น การเก็บข้อมูลทุกประเภทอย่างละเท่ากันต้องใช้ค่าการกระจายข้อมูลในการเลือกข้อมูลนำมาวิเคราะห์เพื่อเลี่ยงการปรากฏการแสดงผลซ้ำให้ได้มากที่สุด รายละเอียดการเก็บข้อมูลอย่างละเท่ากันและการใช้ค่าการกระจายข้อมูล มีดังนี้

การเก็บข้อมูลอย่างละเท่ากัน หมายถึงกระบวนการที่ดึงข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติครบทั้ง 6 กลุ่ม⁵ (Academic, Non-academic, Law, Miscellanous, Newspaper, Fiction) กลุ่มละ 1,000 ประโยค หลังจากได้จำนวนข้อมูลที่แน่นอนแล้ว ต้องกำหนดค่าความคลาดเคลื่อน (ค่า e) โดยค่าความคลาดเคลื่อนนั้น ยิ่งมีค่าน้อย จะทำให้ยิ่งมีความแม่นยำในหาจำนวนประชากรมากขึ้นเท่านั้น โดยมากมักยอมรับตั้งแต่ 1% ~ 5% ซึ่งในการศึกษารุ่นนี้ จะเลือกค่า e ที่ 2% (หรือคิดเป็น 0.02) เหตุเพราะ e ที่ 0.01 จะปรากฏจำนวนข้อมูลที่ต้องเก็บเยอะเกินขีดจำกัดของการศึกษา ทำให้ต้องเก็บเปิด มากถึง 3,475 ประโยค ค่า e ที่ 0.02 จึงเป็นค่าที่เหมาะสมกับการศึกษารุ่นนี้มากที่สุด เมื่อคำนวณผ่านสูตรหาไร่ ยามาเน่ พบว่าต้องเก็บจำนวนประชากรทั้งหมด 1,702 ข้อมูล

อย่างไรก็ดีจำนวนประโยคทั้งหมดที่ได้จากการคำนวณ จำเป็นต้องใช้ค่าการกระจายข้อมูลเพื่อเลือกเก็บบางประโยคตามระยะห่างที่ได้จากการคำนวณเท่านั้น เพื่อเลี่ยงการปรากฏข้อมูลซ้ำซ้อนของระบบคลังภาษาฯ ต้องคำนวณหาค่าการกระจายข้อมูลจากผลรวมของข้อมูลทั้งหมด หารด้วยผลการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของทาไร่ ยามาเน่ จะได้ผลลัพธ์ $5,328 \div 1,702 = 3.13$ (ปัดเศษทิ้ง จะได้ค่าที่ 3 พอดี) นั้นหมายถึงจะ

⁵ กลุ่ม หมายถึง กลุ่มข้อมูลที่อยู่ในฐานข้อมูลคลังภาษาแห่งชาติ (Thai National Corpus) ทั้งหมด เหตุที่เก็บข้อมูลทุกกลุ่ม เนื่องจากไม่เพียงแต่ข้อมูลในกลุ่ม Academic เท่านั้นที่ปรากฏ เปิด ที่ไปปรากฏกับศัพท์เฉพาะทาง ผู้ศึกษายังพบ 'เปิด' ไปปรากฏในกลุ่มข้อมูลอื่นๆด้วย เพื่อให้เป็นการเก็บข้อมูลที่ครบถ้วน ผู้ศึกษาจึงเลือกเก็บจากข้อมูลทั้งหมดทุกกลุ่ม

เลือกเก็บข้อมูลที่ปรากฏคำว่า 'เปิด' ทุกๆประโยคที่อยู่ลำดับที่ 3 จากทั้งหมด 1,000 ประโยคของข้อมูลแต่ละประเภท

ส่วนที่ 2

หลังจากที่ได้ค่าการกระจายข้อมูลของคำว่า เปิด ที่มีค่าเท่ากับ 3 แล้ว ขั้นตอนต่อไปจึงจะเป็น การคัดเลือกลำดับประโยค ที่อยู่ในไฟล์ excel โดยการใส่หมายเลข 1 2 และ 3 กำกับหน้าประโยคเรียงกันจนครบทั้ง 1,000 ประโยคของทุกๆประเภท ข้อความ ด้วยวิธีนี้ จะได้ข้อมูลจากแต่ละประเภท ประเภทละ 330 ประโยค ยกเว้น ข้อความประเภทกฎหมาย (Law) ของ เปิด ที่มีการกำกับเลข 3 หน้าประโยคเป็นจำนวน 108 ประโยค

จะได้จำนวนข้อมูลทั้งหมด 1,758 ลำดับ หลังจากนั้นต้องตัดทอนจำนวนข้อมูล ที่ได้จากการคัดเลือกประโยคออก เพื่อให้มีจำนวนเท่ากับ 1,702 ข้อมูล โดยต้องตัดทอน ออกอีก 56 ข้อมูล เพื่อให้เกิดการกระจายในการตัดทอนข้อมูลอย่างเป็นระบบ ผู้ศึกษา จำเป็นต้องตัดทอนออกบรรทัดละเท่าๆกัน ซึ่งคำนวณลำดับบรรทัดที่จะตัดทอนข้อมูล จากจำนวนข้อมูลทั้งหมดหารด้วยจำนวนที่จำเป็นต้องตัดทอน จะได้ $1,758 \div 56$ เท่ากับ 31.39 หมายความว่า ต้องดึงจำนวนข้อมูลในทุกๆบรรทัดที่ 31 ออก จึงจะได้กลุ่ม ตัวอย่างทั้งสิ้น 1,702 ประโยค ที่สามารถทดแทนประชากรที่เหลือได้อย่างเป็นที่ยอมรับ

3.1 วิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนนี้ประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก คือส่วนวิเคราะห์เชิงวากยสัมพันธ์ (syntactic analysis) และส่วนที่วิเคราะห์ความหมาย (semantic analysis) ในการวิเคราะห์เชิงวากยสัมพันธ์นั้นอาศัยการวิเคราะห์แบบภาษาศาสตร์คลังข้อมูล (corpus linguistics) ในการวิเคราะห์เชิงวากยสัมพันธ์ผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 2 โปรแกรม นั้นคือ EditPlus และ Microsoft Excel

โปรแกรม EditPlus คือโปรแกรมเขียนและแก้ไขเอกสาร รวมไปถึงการเขียน ภาษาคอมพิวเตอร์ต่างๆ อาทิ ภาษา C Java ฯลฯ สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะใช้เพียง ฟังก์ชัน Cliptext เพื่อติดแท็ก ระบุชนิดคำ (word class) และหาลักษณะของความหมาย (semantic feature) ในส่วนของ Microsoft Excel ใช้คำสั่งการจัดประเภทข้อมูล

(sorting) เพื่อหาคำปรากฏร่วม (collocation) และการปรากฏร่วมของคำที่เกิดล้อมรอบ คำกริยา เปิด (co-occurrence)

เมื่อกำหนดชื่อแท็กแล้ว จะพิจารณากฎการเปิดก่อนว่าเป็นกริยาชนิดใด สกรรมกริยา (transitive verbs) อกรรมกริยา (intransitive verbs) หรือกริยาที่ถูกทำให้เป็นคำนาม (normalised verbs) เป็นต้น การจำแนกประเภทของกริยา ผู้ศึกษาใช้แบบทดสอบการกลับประโยคต้องสงสัยเป็นประโยคกรรมวาจก (passivation) กล่าวคือ กริยาหนึ่งก็ตามด้วยนามวลีที่เป็นกรรมตรงจริง กรรมตรงนั้นย่อมกลับเป็นประธานของประโยคได้ เช่น *ฉันเปิดหน้าต่าง (หน้าต่างถูกเปิด)* (Monique, 2009) หลังจากแยกสกรรมและอกรรมกริยาของชุดข้อมูลทั้งหมดแล้ว จะเห็นว่ารูปภาษาของกริยาลักษณะหนึ่งมีหน่วยสร้างและความหมายเหลือมัลลากับคำประสม ผู้ศึกษาจึงใช้เกณฑ์การทดสอบความเป็นคำเพื่อจำแนกคำประสมกับวลีออกจากกัน เนื่องจากความหมายของคำประสมมีแนวโน้มไม่เกิดจากการประกอบความหมายระหว่างองค์ประกอบในโครงสร้าง (compositional meaning) (Bauer, 2017; อลิษา, 2558)

เกณฑ์ดังกล่าวประกอบไปด้วย 3 เกณฑ์ 1) เกณฑ์การปรากฏเป็นถ้อยคำเดี่ยวทดสอบโดยการตั้งคำถามเพื่อพิจารณาคำตอบ คำตอบต้องไม่สามารถแยกย่อยเป็นองค์ประกอบย่อยได้อีก 2) เกณฑ์การขยายครอบคลุมทุกองค์ประกอบ พิจารณาจากการลองนำคำเนื้อหาขยายแยกย่อยแต่ละองค์ประกอบ หากแต่ละองค์ประกอบสามารถถูกขยายด้วยคำเนื้อหาได้ องค์ประกอบเหล่านั้นจะมีความเป็นวลีมากกว่าที่จะเป็นคำ และ 3) เกณฑ์การย้ายตำแหน่งแบบแยกองค์ประกอบ หากองค์ประกอบภายในคำมีความตึงแน่นสูงพอ จะไม่สามารถย้ายตำแหน่งเพื่อสื่อความได้

เมื่อพิจารณาเกณฑ์ข้อที่ 1 จะเห็นว่าเปิดความรู้สามารถปรากฏเป็นถ้อยคำเดี่ยวได้ โดยถ้อยคำนั้นไม่สามารถแยกย่อยได้เพื่อตอบคำถามดังกล่าวเป็น *เปิด *ความรู้* ได้อีก สำหรับเกณฑ์ข้อที่ 2 เมื่อทดลองนำคำเนื้อหา เช่น 'รอบ' และ 'ผิดชอบ' มาขยายองค์ประกอบท้าย กลับทำให้ความหมายของเปิดความรู้ผิดเพี้ยนไปจากเดิม แต่เมื่อถูกขยายทั้งหน่วยสร้าง ความหมายของ เปิดความรู้ ยังคงสื่อความได้อย่างปกติ และจากเกณฑ์ข้อสุดท้าย องค์ประกอบต้นและท้ายใน 'เปิดความรู้' ไม่สามารถย้ายตำแหน่ง

เพื่อสื่อความหมาย *เผยความรู้ออกเพื่อเด็กยากไร้ ได้อย่างธรรมชาติ เนื่องจากเจ้าของภาษาไม่ใช้สื่อสารกัน ด้วยเหตุนี้ 'เปิดความรู้' จึงพิจารณาว่าเป็นคำประสม จากการทดสอบทั้งหมด พบ เปิด ที่เป็นคำประสมเพียง 2 หมวดเท่านั้น ได้แก่ 1. เปิด ที่หมายถึงเผยจากสิ่งที่แต่เดิมอยู่สภาพปิด ใน เปิดความรู้ (การศึกษา) และ 2. เปิด ที่หมายถึงเริ่มต้นการกระทำ ใน เปิดตลาดที่ 1,634.49 จุด (เศรษฐกิจ ธุรกิจและการค้า)

หลังจากติดแท็กเพื่อแยกชนิดคำครบทุกข้อมูลแล้ว เปิดโปรแกรม Microsoft Excel นำไฟล์ข้อมูลที่วิเคราะห์วากยสัมพันธ์เสร็จแล้ว มาตรวจดูคำเกิดรวมและการเกิดรวมล้อมรอบคำกริยา เปิด ผ่านคำสั่ง 'sort' ระบบจะจัดชนิดคำกริยาเดียวกันเข้าไว้ด้วยกัน ทำ

	A	B
1	[เปิด]/OpenVT	[[โอกาส]/OBJd]/Abstract
2	[เปิด]/OpenVT	[[ของ]/OBJd]/Concrete
3	[เปิด]/OpenVT	[[ของ]/OBJd]/OBJd]/Concrete
4	[เปิด]/OpenVT	[[ของในเสนอราคา]/OBJd]/Concrete
5	[เปิด]/OpenVT	[[ของข้อเสนอ]/OBJd]/Concrete
6	[เปิด]/OpenVT	[[ของข้อเสนอ]/OBJd]/OBJd]/Concrete
7	[เปิด]/OpenVT	[[ของประกวดราคา]/OBJd]/Concrete

หลังจากที่พิจารณาเห็นลักษณะความหมาย (semantic feature) โดยคร่าวแล้ว จึงจะจัดประเภทเหมือนต่างของข้อมูลที่ปรากฏ รวมชนิดคำ ลักษณะความหมายชนิดกันไว้ด้วยกัน และด้วยกระบวนการจากการศึกษาภาษาแบบอิงฐานข้อมูลที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ทำให้สามารถทำนายลักษณะความหมายจากข้อมูลทั้งหมดได้อย่างเป็นระบบ จากนั้นนำข้อมูลที่แท็กไว้ทั้งหมดมาใช้วิเคราะห์กับทฤษฎีคำหลายความหมายอย่างมีหลักการ (principled polysemy theory) ในการแยกความหมายพื้นฐานและความหมายขยาย

4. ผลการศึกษา

พบ เปิดที่ปรากฏในศัพท์เฉพาะวิชาการทั้งหมด 7 ความหมาย ได้แก่ 1) เผยสิ่งที่แต่เดิมอยู่สภาพปิด 2) อนุญาตให้กระทำบางอย่าง 3) มีลักษณะเป็นช่องหรือโพรง 4) เริ่มการกระทำ 5) สร้างขึ้นใหม่ 6) แสดงการเคลื่อนที่ ที่ไม่สามารถหยุดได้ในขอบเขตที่

กำหนด และ 7) ดำเนินกิจการ โดยแต่ละความหมายมีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์เฉพาะ ดังนี้

4.1 คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของเปิด

เกณฑ์ที่ใช้แยกแยะระหว่างความหมายพื้นฐานและความหมายขยายดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ทำให้พบความหมายของเปิดเมื่อไปปรากฏใช้กับศัพท์เฉพาะวิชาการทั้งหมด 7 ความหมาย โดยมีความหมาย 'เผยสิ่งที่แต่เดิมอยู่ในสภาพปิด' เป็นความหมายพื้นฐาน คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของแต่ละความหมายมีดังนี้

4.1.1 เปิดที่มีความหมาย 'เผยจากสิ่งที่แต่เดิมอยู่ในสภาพปิด' เป็นความหมายพื้นฐานที่มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์หลากหลาย มีดังต่อไปนี้ เปิดที่ปรากฏเป็นกริยาประสม นั่นคือ *เปิดความรู้* โครงสร้างภายในประกอบด้วยองค์ประกอบหน้าเป็นกริยาและอาร์กิวเมนต์กรรมเป็นองค์ประกอบท้าย เป็นลักษณะโครงสร้างที่มีองค์ประกอบหนึ่งเป็นอาร์กิวเมนต์ที่รองรับการกระทำ (subordinative compound) (Bauer 2017) หรือเรียกว่ากริยากลิ้นนาม (noun incorporation) Bauer (2017) พิจารณากริยากลิ้นนามว่าเป็นคำประสมชนิดหนึ่งเช่นกัน เปิดที่ปรากฏเป็นสกรรมกริยา เช่น *เปิดตลาด* *เปิดช่องใหม่* *เปิดความรู้* ปรากฏเป็นอกรรมกริยา เช่น *ระยะปากมดลูกเปิดเร็ว* ปรากฏเป็นกริยาบอกสภาพ เช่น *สิวหัวเปิด* *กระจุกดาวเปิด* และเปิดที่อยู่ในรูปกริยากลายเป็นนาม (norminalized verb) ที่มีหน่วยคำไม่อิสระ การ- หรือ ความ- นำหน้า เช่น *การเปิดของลิ้นหัวใจ* *ความเปิดของระบอบประชาธิปไตย*

กริยาประสม *เปิดความรู้* มีความหมายคำโครงสร้างเดิมอยู่ กล่าวคือมโนทัศน์ทางความหมายของอาร์กิวเมนต์ความรู้ยังคงสื่อให้เห็นว่าเดิมที่ยังอยู่ในสภาพปิด อาศัยการเปิดออกเพื่อให้ความรู้เคลื่อนที่ออก ลักษณะความหมายของคำประสมที่ยังคงความหมายเดิม เรียกว่าคำประสมที่มีความหมายแบบเข้าสู่ศูนย์ (endocentric compound) (Yao, 2559) เปิด ที่ปรากฏในวลี อาร์กิวเมนต์ที่ประกอบขึ้นมีรายละเอียดมโนทัศน์หลายประเภท กล่าวคือ สิ่งที่แต่เดิมอยู่ในสภาพปิดอาจจะเป็นสิ่งที่เป็นรูปธรรมสูง เช่น *ห้อง* *รถยนต์* *บริษัท* หรือ*กระโหลก* ฯลฯ หรืออาร์กิวเมนต์ดังกล่าวอาจมีลักษณะ

รูปธรรมน้อยลง กล่าวคือ สิ่งปิดล้อมอาจไม่ปรากฏรูปร่างชัดเจนแต่อาร์กิวเมนต์นั้นยังคง มโนทัศน์สภาพปิดอยู่ จำเป็นต้องเปิดเพื่อเกิดการกระทำบางอย่างได้ เช่น การส่งข้อมูล ช่วงเปิด ไฟฟ้าวงจรเปิด แม้อาร์กิวเมนต์จำเป็นจะแตกต่างกันแต่ยังคงคุณสมบัติทาง อรรถศาสตร์เดียวกัน คือ เมื่อใดก็ตามที่สิ่งปิดล้อมเผยออกแล้ว สิ่งอ้างอิงภายในจะเผย ปรากฏให้เห็น เช่น ผ่าตัดเปิดกระโหลก หรือเผยแล้วมีสิ่งโคจรเคลื่อนที่เข้าหรือออก เช่น การส่งข้อมูลช่วงเปิด หมายถึงช่วงที่เผยออกให้ข้อมูลวิ่งเข้าออก

4.1.2 เปิดที่ให้ความหมาย ‘อนุญาตให้กระทำบางอย่าง’ ในแง่วากยสัมพันธ์ เปิด ปรากฏเพียงในระดับวลี ใน นามวลี เช่น เศรษฐกิจแบบเปิด ในกริยวลี เช่น เปิด ชายหูน หรือ รัฐบาลเปิดให้ยื่นสัมปทาน ในด้านของความหมายค่อนข้างกำกวมและมี แนวโน้มทดแทนความหมายกันได้ หากเพราะประโยคตัวอย่างข้างต้นสามารถทดแทน ด้วยความหมาย ‘เริ่มการกระทำ’ ได้ทั้งสิ้น เช่น เริ่มชายหูน รัฐบาลเริ่มเปิดให้ยื่น สัมปทาน สิ่งที่ไม่มีความหมายเริ่มการกระทำคือ ความหมายนี้อาศัยอำนาจการสั่ง การให้ทำจากผู้กระทำ (agent) กล่าวคืออำนาจในการให้สิทธิบางสิ่งในการทำอะไร เช่น ระบบสรรหาผู้บังคับบัญชาแบบเปิด เป็นสิ่งที่ไม่สามารถสั่งการโดยคนทั่วไปหรือเป็นไป ตามปรากฏการณ์ธรรมชาติได้ อำนาจเป็นของบุคคลที่มีตำแหน่ง ฐานะหรืออำนาจมาก พอที่จะสั่งการเท่านั้น ประโยคที่พบในความหมายนี้จึงมีลักษณะความหมายในระดับ มหาภาค เช่น เปิดประเทศ เปิดเขตเศรษฐกิจ เป็นต้น

4.1.3 เปิดที่ให้ความหมาย ‘มีลักษณะเป็นช่องหรือโพรง’ คุณสมบัตินี้ วากยสัมพันธ์ประจำความหมายนี้ปรากฏลักษณะเดียวคือ ปรากฏในนามวลีหรือ ประโยคที่เปิดแสดงความหมายบอกสภาพเท่านั้น นามวลีหน้ากริยาบอกสภาพจะมี ลักษณะเป็นช่อง รู เส้น หรือ สาย เช่น ลึนอากาศเปิดเต็มที ช่องเปิดของสายอากาศ รู เปิดต่อมเหงื่อ เป็นต้น ความหมายช่องหรือโพรงนี้เกิดจากการเปรียบเทียบสภาพปิดของที่มี ลักษณะเป็นช่อง รู หรือ สาย กับภาวะที่ตันหรือที่บจนไม่มีสิ่งใดโคจรภายในได้ ภาวะ เปิดจึงให้ความหมายตรงกันข้ามกันคือหมายถึงภาวะที่มีลักษณะเป็นช่องตรงกลาง จึง ทำให้เกิดการเคลื่อนที่บริเวณภายในได้ เช่น ลึนอากาศเปิด หมายถึง น้ำมันและก๊าซที่ เข้าไปทำปฏิกิริยาให้เกิดการเผาไหม้ได้ รูเปิดของเหงื่อทำให้ของเหลวไหลออกได้

4.1.4 เปิดที่ให้ความหมายว่า 'เริ่มการกระทำ' คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ประจำความหมายนี้ปรากฏได้หลายรูปแบบ เปิดที่ปรากฏในคำประสม ดังใน เปิดตลาด ที่ 1,634.49 จุด ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก (เปิด + ตลาด) และคำปรากฏร่วม (collocation) ที่ 1,634.49 จุด เป็นกริยาประสมที่มีองค์ประกอบหลัง 'ตลาด' เป็นอาร์กิวเมนต์รองรับการกระทำขององค์ประกอบหน้า 'เปิด' อย่างไรก็ตาม 'เปิดตลาด' ไม่ได้มีเพียงความหมายเดียวและปรากฏในศัพท์เฉพาะหมวดเดียวเสมอไป เช่น เปิดตลาดในเมืองไทย เปิดดังกล่าวให้ความหมายว่าสร้างขึ้นใหม่ ในกรณีนี้ความหมายที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความหมายที่ซ่อนอยู่ในคำปรากฏร่วม บุพบทวลี 'ที่ 1,634.49 จุด' บอกตำแหน่งที่ชี้เฉพาะสูง กล่าวคือเริ่มซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ณ ที่จุดดังกล่าว ตรงข้ามกันกับบุพบทวลี 'ในเมืองไทย' ที่บอกเป็นพื้นที่ สถานที่แทน เหตุนี้ความหมายของเปิดตลาดจึงต่างกัน

'เปิด' ที่ปรากฏในกริยาวลี เช่น เปิดเทอม เปิดภาคเรียน มีโครงสร้างเป็นอกรรมกริยาที่ตามด้วยนามวลี โดยนามวลีเป็นเพียงส่วนเติมเต็มเท่านั้น (complement) เป็นเพราะกริยาวลี 'เปิดภาคเรียน' ไม่สามารถสลับเป็นประโยคกรรมวาจก (passivization) ได้ อย่างไรก็ตาม โครงสร้างสกรรมกริยาตามด้วยนามวลีที่เป็นกรรมตรงก็จัดอยู่ในความหมายเริ่มการกระทำเช่นกัน ตัวอย่างประโยคในหมวดการทูตและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เช่น เปิดความสัมพันธ์กับทางการทูตจีน (ความสัมพันธ์กับทางการทูตจีนเพิ่มขึ้น) ทั้งนี้ไม่ว่าจะโครงสร้างสกรรมกริยาตามด้วยกรรมตรง หรืออกรรมกริยาตามด้วยส่วนเติมเต็ม ต่างไม่ได้เปลี่ยนความหมายของ เริ่มการเรียนการสอนใน 'เปิดภาคการศึกษา' และเริ่มความสัมพันธ์กับทางการทูตจีน ใน 'เปิดความสัมพันธ์ทางการทูตจีน' แม้แต่น้อย

เมื่อพิจารณาเกณฑ์ที่ 2 ของทฤษฎีที่ว่าด้วยความแตกต่างในการอธิบายมโนทัศน์ (conceptualization criterion) จะเห็นได้ว่ามโนทัศน์สิ่งปิดล้อม (blockade sense) นั้นหายไปจากความหมายพื้นฐาน 'เผยสิ่งที่แต่เดิมอยู่สภาพปิด' ยกตัวอย่างจากประโยคในหมวดการศึกษา 'เปิดภาคการศึกษา' มิได้ให้ความหมายว่าเผยภาคการศึกษาออกจากเดิมที่อยู่สภาพปิด มโนทัศน์ของภาคเรียนกลับแสดงถึงช่วงเวลา

สิ้นสุดการเรียนการสอนในภาคเรียนก่อนหน้า เปิดภาคเรียนจึงมีความหมาย เริ่มการกระทำ เริ่มมีการเรียนการสอนใหม่อีกครั้ง อันเป็นความหมายที่เกิดขึ้นมาใหม่ที่ไม่ได้จากความหมายพื้นฐาน

4.1.5 เปิดที่ให้ความหมาย **'สร้างขึ้นใหม่'** ในแง่วากยสัมพันธ์ปรากฏโครงสร้างแบบเดียวคือ สกรรมกริยาตามด้วยกรรมตรง อย่างไรก็ตามก็มีต้องอาศัยความหมายของส่วนเพิ่มเติมด้วยว่าจะต้องมีความหมายเชิงพื้นที่ ที่ไกลจากสิ่งอ้าง เช่น เปิดตลาดคมนาคมทั่วโลกออกไป เป็นต้น

ความหมายนี้เกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบปิดที่มาจากความหมายพื้นฐาน เป็นสภาพที่ไม่มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่ก่อนเลย ส่วนเพิ่มเติม 'ทั่วโลกออกไป' แสดงพื้นที่ของประเทศที่ตลาดจะไปปรากฏขึ้นใหม่ ซึ่งเดิมที่พื้นที่นั้นไม่เคยมีตลาดนั้นอยู่ก่อน คำว่าเปิดในความหมายนี้จึงเปรียบเป็นการสร้างขึ้นใหม่ เช่น เปิดเว็บไซต์ www.talay.com เพื่อหวังให้เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลสำหรับผู้สนใจ (หมวดคอมพิวเตอร์) กริยาวลีนี้มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์แบบสกรรมกริยาตามด้วยกรรมตรง แต่ความหมายว่าสร้างขึ้นใหม่จะเกิดขึ้นได้นั้นอาศัยความหมายจากส่วนเพิ่มเติมด้วย ในบางบริบท 'เปิด' อาจจะมีหมายถึงขยายหรือเพิ่มจำนวน ความหมายมโนทัศน์ที่เพิ่มขึ้นมาคือการเพิ่มจำนวนของสิ่งอ้าง และ เปิด ปรากฏเฉพาะสกรรมกริยาเท่านั้น เช่น เปิดตลาดในประเทศไทย หมายถึงธุรกิจจากภายนอกจะเข้ามาประกอบการในประเทศไทย ซึ่งเดิมที่ประเทศไทยปลายทางอย่างประเทศไทยไม่มีสิ่งนี้มาก่อนจึงจะได้ความหมายดังกล่าว เปิดในบริบทนี้จึงเหมือนการสร้างตลาดนั้นขึ้นใหม่

4.1.6 เปิดที่ให้ความหมาย **'แสดงการเคลื่อนที่ที่ไม่สามารถหยุดได้ในขอบเขตที่กำหนด'** คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของความหมายนี้พบเพียง เปิด ที่เป็นกริยาบอกสภาพ (stative verb) ปรากฏในระดับนามวลีเพียงอย่างเดียว นามวลีที่อยู่ข้างหน้าเปิดมีลักษณะที่เป็นขอบเขตหรือผนังปิดชัดเจน เช่น เคเคเคเคเปิด ระบบหมุนเวียนกึ่งแบบเปิด อันส่งผลให้เกิดความหมายแสดงการเคลื่อนที่ในทิศทางที่ไม่ได้อยู่ในขอบเขต

สาเหตุที่ความหมายนี้แยกออกเป็นเอกเทศนั้น อาศัยมโนทัศน์ทางความหมายของลักษณะการเคลื่อนที่ที่ไม่สามารถหยุดที่เพิ่มเข้ามา อารยิกเวกเตอร์นำหน้า เปิด ต้องมีองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งแสดงการเคลื่อนที่ ตัวอย่างประโยคในหมวดดนตรีและสัตววิทยา เคเดนซ์เปิด ระบบหมุนเวียนโลหิตของกิ้งเป็นแบบเปิด เปิดใน 'เคเดนซ์เปิด' หมายถึงการเคลื่อนที่ของคอร์ดดนตรีที่ยังคงเล่นอยู่โดยที่ไม่สามารถจบได้ภายในวรรค นั้น จำเป็นต้องไปจบที่วรรคอื่น และเปิดในนามวลีต่อมาหมายถึงเลือดที่ไม่ได้หล่อเลี้ยงแค่ภายในหลอดเลือด แต่สูบฉีดออกทั่วร่างกาย ไม่ว่าจะความหมายการไหลของคอร์ดเพลงหรือการสูบฉีดเลือดล้วนมีการขยายความหมายลักษณะเดียวกัน คือห้องเคเดนซ์เปรียบเสมือนอยู่สภาพปิดที่สามารถจบในตอนนั้นได้ 'เคเดนซ์เปิด' จึงหมายถึงการไหลออกของคอร์ดดนตรี เช่นเดียวกับเปิด ใน 'ระบบหมุนเวียนโลหิตแบบเปิด' ที่หมายถึงการเปิดช่องทางให้เลือดไหลออกจากหลอดเลือดไปยังพื้นที่ต่างๆในร่างกาย

4.1.7 เปิดที่ให้ความหมายว่า 'ดำเนินกิจการ' ในส่วนของคุณสมบัติทางวากสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ประจำความหมายนี้ มีลักษณะเป็นแบบหนึ่งต่อหนึ่ง คือ เปิดที่เป็นสกรรมากริยาตามด้วยนามวลีกรรมตรงและส่วนเพิ่มเติม ตามลำดับ เช่น เปิดร้านมา ช่วงหนึ่งแล้ว เปิดธุรกิจมา 8 ปี เปิดร้านตั้งแต่ 8:00 - 18:00 น. ซึ่งส่วนเพิ่มเติมที่ตามมาจะมีความหมายมโนทัศน์แสดงช่วงเวลา (duration)

ความหมายนี้แยกความหมายจากความหมายพื้นฐานเหมือนกันกับเริ่มการกระทำ กล่าวคือ ในประโยคหมวดเศรษฐกิจ ธุรกิจและการค้า เช่น เปิดธุรกิจ เปิดกิจการ และเปิดร้าน ได้สูญมโนทัศน์ของสิ่งปิดล้อมไป พบเพียงการสร้างความหมายมโนทัศน์ลักษณะเดียวที่สามารถสร้างความหมายดำเนินกิจการได้ คือ นามวลีที่ปรากฏรวมจะเป็นสิ่งที่คนใช้ดำเนินกิจการได้ในระยะยาว เช่น ธุรกิจ กิจการ ฯลฯ เป็นเหตุให้ความหมายดำเนินกิจการแยกตัวออกจากเริ่มการกระทำ เพราะผ่านเกณฑ์การอธิบายมโนทัศน์และเกณฑ์ที่ 3 เกณฑ์ไวยากรณ์ที่ต่างกัน (grammar criterion) ลักษณะการขยายความหมายเกิดขึ้นจากการเปรียบคำว่า 'ธุรกิจ' 'กิจการ' หรือ 'ร้านค้า' เป็นสิ่งที่เคลื่อนไปข้างหน้าได้ กล่าวคือดำเนินกิจการสิ่งนั้น แล้วสิ่งนั้นมีลักษณะเคลื่อนที่ไป

ทิศทางข้างหน้าได้ ซึ่งเมื่อเกิดกับหมวดเศรษฐกิจ ธุรกิจและการค้านี้ จึงจะได้ความหมายว่า ดำเนินธุรกิจ กิจการ

5. สรุปและอภิปรายผล

บทความนี้ศึกษาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ของเปิดที่ปรากฏกับศัพท์เฉพาะทาง ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ความหมายเบื้องต้นที่อิงจากภาษาศาสตร์คลังข้อมูล โดยใช้การติดแท็กรูปเปิดและคำปรากฏร่วมของเปิด เพื่อเชื่อมโยงขั้นตอนการวิเคราะห์ความหมาย ในการวิเคราะห์ความหมายพื้นฐาน ผู้ศึกษาใช้แนวคิดจากทฤษฎีต้นแบบที่พิจารณาจากความไม่ซับซ้อน ความเป็นรูปธรรมของสมาชิก และจำนวนความหมายมโนทัศน์ย่อยเป็นสำคัญ จากนั้นจึงแยกความหมายขยายออกจากความหมายพื้นฐานผ่านกรอบวิเคราะห์ของทฤษฎีคำหลายความหมายอย่างมีหลักการ พบความหมายทั้งหมด 7 ความหมาย ดังนี้ 1) เผยสิ่งที่แต่เดิมอยู่สภาพปิด 2) อนุญาตให้กระทำบางอย่าง 3) มีลักษณะเป็นช่องหรือโพรง 4) เริ่มการกระทำ 5) สร้างขึ้นใหม่ 6) แสดงการเคลื่อนที่ที่ไม่สามารถหยุดได้ในขอบเขตที่กำหนด และ 7) ดำเนินกิจการ โดยมีความหมายที่ 1 เป็นความหมายพื้นฐาน และความหมายที่ 2 - 7 เป็นความหมายขยาย

ความถี่การปรากฏในฐานข้อมูลที่ผู้ศึกษาพบ มีลักษณะขัดแย้งกับการศึกษาคำหลายความหมายในอดีต อาทิ การศึกษากริยาแสดงผล /-kai/ ในภาษาจีนผ่านกรอบทฤษฎีการวิเคราะห์เดียวกัน คือ ทฤษฎีคำหลายความหมายอย่างมีหลักการ Ben Pin-Yun Wan และ Lily I-wen Su (2015) อธิบายว่าความถี่เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินความหมายพื้นฐานได้ ซึ่งกริยารอง /-kai/ ที่ให้ความหมายว่าเปิด ปรากฏคู่กับกริยาหลักได้ถึง 64 ครั้ง จากข้อมูลกริยาหลักทั้งหมด 123 คำ (คิดเป็น 52% จากข้อมูลทั้งหมด) ซึ่งการศึกษาคำว่า เปิด ครั้งนี้ ความหมายที่มีความถี่การปรากฏในข้อมูลสูงคือ เริ่มต้นการกระทำ ปรากฏ 272 ครั้ง จากทั้งหมด 1,702 ข้อมูล คิดเป็น 24.61% ขณะที่ความหมายพื้นฐาน 'เผยสิ่งที่แต่เดิมอยู่สภาพปิด' ปรากฏเพียง 204 ครั้ง คิดเป็น 18.46% จากข้อมูลทั้งหมด ทั้งนี้เป็นเพราะลักษณะของประชากรในการนำมาใช้

วิเคราะห์ของแต่ละการศึกษาต่างกัน กล่าวคือ กริยาหลักนำหน้า –kai เป็นปัจจัยสำคัญในการนับความถี่ แต่คำกริยาเปิดจำเป็นต้องเก็บทุกบริบท ไม่ว่าจะในระดับคำ วลี และประโยค ด้วยข้อจำกัดของการปรากฏข้อมูลจากฐานข้อมูลคลังภาษาไทยแห่งชาติ ประเภทละ 1000 ข้อมูลเท่านั้น จึงเป็นไปได้ว่ามีบางข้อมูลที่ไม่ปรากฏในรายการแสดงผล ด้วยเหตุนี้ความถี่ของความหมายพื้นฐานจึงมีลักษณะไม่สอดคล้องกับการศึกษาข้างต้น

อย่างไรก็ดี ประเด็นการวิเคราะห์ความหมายหลักและความหมายขยายมีลักษณะเหมือนกัน คือใช้แนวคิดจากทฤษฎีต้นแบบ (prototype theory) เดียวกันคือพิจารณาจากความหมายแรกที่เจ้าของภาษาระลึกได้ และความหมายขยายเกิดขึ้นได้โดยการพัวพันบริบท เช่น –kai ความหมายขยายที่แปลว่า ห่างออก (apart) จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อปรากฏตามกริยาหลัก ge ‘separate’ (แยก) หรือ –kai จะให้ความหมายว่า แผ่หรือ กระจาย (spread) ได้ก็ต่อเมื่อผ่าน 2 เงื่อนไขเท่านั้น คือ 1) ปรากฏกับกริยาหลัก pu ‘lay’ (วางลง) และเกิดกับบริบทกับสิ่งของที่เป็นแผ่นบาง เช่น กระจาด เป็นต้น

ความหมายขยายของเปิดมีลักษณะการปรากฏในด้านวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ที่ต่างกันออกไป ในแง่วากยสัมพันธ์ความหมายที่มีการปรากฏใช้ทางวากยสัมพันธ์ (syntactic distribution) หลากหลายที่สุด คือ ความหมายที่ 2 อนุญาตให้กระทำบางอย่าง และความหมายที่ 4 เริ่มการกระทำ ‘เปิด’ จากความหมายข้างต้นสามารถเป็นได้ทั้งกรรมและกรรมกริยา โดยความต่างของรูปแบบกริยานั้นไม่ส่งผลต่อการสับเปลี่ยนระหว่างสองความหมายแม้แต่น้อย เพราะแต่ละความหมายถูกกำหนดด้วยเกณฑ์การอธิบายมโนทัศน์ที่ต่างกันอยู่ ความหมายที่ 2 ต้องการนามวลีประธานที่มีอำนาจในการให้อนุญาตเพื่อกระทำบางอย่าง ขณะที่ความหมายที่ 4 ไม่จำเป็นต้องการอำนาจจากนามวลี หากแต่ต้องการมโนทัศน์แสดงจุดเวลาที่ส่งผลให้การกระทำใดๆ เริ่มหรือเกิดขึ้น ในส่วนของ ‘เปิด’ ที่ปรากฏเป็นกรรมกริยาแบบเดียว ประกอบด้วย ความหมายที่ 5) สร้างขึ้นใหม่ 7) ดำเนินกิจการ และประเภทสุดท้ายคือเปิดเป็นกริยาบอกสภาพ พบในความหมาย 3) มีลักษณะเป็นช่องหรือโพรง และ 6) แสดงการเคลื่อนที่ที่ไม่สามารถหยุดได้ในขอบเขตที่กำหนด

ในด้านอรรถศาสตร์ ‘เปิด’ ที่ปรากฏกับนามวลีหมวดคอมพิวเตอร์ มีรูปแบบการปรากฏทางวากยสัมพันธ์เหมือนกันทุกประการ แต่มีได้ให้ความหมายเดียวกัน เช่น เปิดเว็บไซต์เพื่อค้นหาข้อมูล กับ เปิดเว็บไซต์เพื่อให้คนอื่นเข้ามาค้นหา ที่สามารถให้ความหมายว่าสร้างขึ้นมาใหม่ หรือทำให้กลไกการทำงาน ตัวอย่างต่อมาคือ เปิดตลาดที่ต่างประเทศ กับ เปิดตลาดที่ระดับ 1649.49 จุด กริยาวิเศษณ์หมายถึงสร้างขึ้นมาใหม่ ตรงข้ามกับวลีต่อมาที่หมายถึงเริ่มต้นการกระทำ กล่าวคือเริ่มปรากฏในตลาดหุ้น ปรากฏการณ์ที่อาร์กิวเมนต์เดียวกัน ปรากฏตามหลังเปิดเหมือนกันแต่ให้ความหมายต่างกันนี้ เป็นข้อพิสูจน์ว่าอาร์กิวเมนต์จำเป็นอย่างกรรมตรงมิได้เป็นตัวกำหนดทิศทาง ความหมายเสมอไป ความหมายมโนทัศน์ที่แฝงในส่วนเพิ่มเติม (adjunct) เป็นปัจจัยในการแปรความหมายของเปิดด้วยเช่นกัน

ปฏิเสธไม่ได้ว่าการทำความเข้าใจความหมายของศัพท์เฉพาะทางที่อยู่ในตำราเรียนหรือบทความวิจัย ไม่ใช่เรื่องง่ายเสมอไป ผลการศึกษาคำหลายความหมายของเปิดจากการศึกษาครั้งนี้ ไม่เพียงแต่ให้คำนิยามความหมายอันเป็นประโยชน์ต่อการแปลหรือพจนานุกรมเท่านั้น หากยังช่วยให้เข้าใจลักษณะการสร้างความหมายมโนทัศน์ของศัพท์เฉพาะทางที่ปรากฏกับกริยาเปิด ว่ามีลักษณะที่แตกต่างจากคำกริยาเปิดทั่วไปที่ใช้กันในชีวิตประจำวัน เช่น ความหมายแสดงการเคลื่อนที่ ที่ไม่สามารถหยุดได้ในขอบเขตที่กำหนด ที่อาศัยการสร้างความหมายมโนทัศน์จากนามวลีข้างหน้าจำเพาะเจาะจง อันต่างจากคำกริยาเปิดที่ให้ความหมายพื้นฐานอยู่พอสมควร

แม้ผู้ศึกษาจะพบผลการวิเคราะห์คำหลายความหมายของเปิด ว่ามีลักษณะสอดคล้องกันกับงานวิจัยในอดีต อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี คำกริยาเปิดเป็นกริยาที่มีคำกริยาความหมายตรงข้ามชัดเจน นั่นคือ ‘ปิด’ การศึกษาครั้งนี้จึงมีข้อจำกัดในการอธิบายการสร้างความหมายมโนทัศน์อยู่บ้าง เนื่องจากความหมายบางครั้งจำเป็นต้องอาศัยมโนทัศน์ของคำว่าปิดมาช่วยอธิบาย เพื่อให้เห็นภาพความหมายของกริยาเปิดได้มากขึ้น เช่น เปิด ความหมายที่ 4 เริ่มการกระทำ อาศัยมโนทัศน์ของปิดที่เดิมความหมายมโนทัศน์ที่แฝงในนามวลีหรือส่วนเพิ่มเติมหมายถึงหยุด ยังไม่ได้เริ่มการกระทำ เช่น เปิดการเจรจาสันติภาพ นามวลีกรรมอย่างการเจรจาเดิมที่อยู่สภาพที่ยังไม่เกิดขึ้น จากนั้นจึง

เริ่มต้นการเจรจาขึ้นภายต่อมา การศึกษาคำว่า ปิด ร่วมด้วย อาจช่วยให้เข้าใจ ความหมายมโนทัศน์และการอธิบายความหมายของเปิดชัดเจนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ณัชชา ไสคตียนนุรักษ์. (2542). *สังคีตลักษณะและการวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พงษ์ศักดิ์ อันประเสริฐ และกนกพร นุ่มทอง. (2556). *การประยุกต์ใช้หลักการแปลกับการแปลงานวิศวกรรมเรือจากภาษาจีนเป็น ภาษาไทย*. วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (9)1. 120
- พิมพ์ใจ สุรินทรเสรี. (2549). *ประมวลศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับสัญญาเช่า*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษและไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์)*. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.
- Yao, S. (2559). *คำประสมคำนามกับคำนามที่มีคำว่า /Gin⁵⁵/ (ใจ) ในภาษาจีน : การศึกษาตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน*. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย, 36, 2.
- Bauer, L. (2017). *Compounds and Compounding*. Cambridge University Press.
- Craig, C. G. (1986). *Jacaltepec Noun Classifiers: A Study in Grammaticalization*. *Lingua*, 70: 241-284.
- Lakoff, G., (1987). *Women, Fire and Dangerous Things: What Categories Reveal About the Mind*. Chicago: University of Chicago Press.
- De Mattia-Viviès, M. (2009). The passive and the notion of transitivity. *Review of European Studies Study*, 1 (2), pp.94-109.

Rosch, E. (1976). Basic Objects in Natural Categories. *Cognitive Psychology* 8, 382-439.

Talmy, L. (2000). *Toward a Cognitive Semantics*. MIT Press. Vol.1, 4.

Wang, B., & Su, L. (2015). On the Principled Polysemy of -kai in Chinese Resultative Verbs. *Chinese Language and Discourse*, 6:1, 2-27. 2015

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rded. New York: Harper and Row Publications.

ป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชและย่านจตุจักร:

การวิเคราะห์ตามแนวภูมิทัศน์สัญศาสตร์

ROADSIDE RESTAURANT SIGNS IN YAOWARAT AND

CHATUCHAK: SEMIOTIC LANDSCAPES ANALYSIS

ภาณุ วิรุณพันธ์¹

ศิริพร ปัญญาเมธิกุล²

Received 10 June 2019

Revised 25 July 2019

Published 28 July 2019

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของป้ายร้านอาหารริมทางในย่านเยาวราชและย่านจตุจักร โดยใช้แนวคิดภูมิทัศน์สัญศาสตร์ โดยเก็บข้อมูลจากป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชจำนวน 47 ป้าย ย่านจตุจักร 42 ป้าย รวมทั้งหมด 89 ป้าย ผลการวิเคราะห์พบว่าป้ายร้านอาหารริมทางมีลักษณะ ดังนี้ 1) สี สีพื้นหลังบนป้ายทั้งย่านเยาวราชและย่านจตุจักร ผู้ประกอบการนิยมใช้สีขาวเป็นหลัก ส่วนสีตัวอักษรที่ผู้ประกอบการใช้ทั้งในย่านเยาวราชและย่านจตุจักร คือ สีแดงและสีดำ 2) ชื่อร้าน ย่านเยาวราชมีป้ายที่มีชื่อร้านมากกว่าป้ายย่านจตุจักรแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับชื่อ 3) รายการอาหารและเครื่องดื่ม ป้ายย่านเยาวราช รายการอาหารปรากฏในตำแหน่งรองจากชื่อร้านมากที่สุด ส่วนย่านจตุจักร รายการอาหารและเครื่องดื่มปรากฏอยู่ในตำแหน่งด้านบนของป้ายเสมอ 4) รายละเอียด/ข้อมูลเพิ่มเติม ป้ายย่านเยาวราชผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับข้อความที่เกี่ยวข้องเวลา/สถานที่/การติดต่อ และลักษณะเด่นเฉพาะ/พิเศษ ส่วนป้ายย่านจตุจักรผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับลักษณะเด่นเฉพาะ/พิเศษมากที่สุด 5) ราคา ป้ายในย่านเยาวราชปรากฏการจัดวางราคาด้านขวามากที่สุด ส่วนย่านจตุจักรปรากฏการจัดวางราคาด้านล่างด้านขวามากที่สุด 6) สัญลักษณ์/โลโก้ ป้ายย่านเยาวราชมีการใช้สัญลักษณ์/โลโก้มากกว่าย่านจตุจักร และ 7) รูปภาพอาหารและเครื่องดื่ม ป้ายร้านอาหารริมทางย่านจตุจักรเน้นรูปภาพอาหารและเครื่องดื่มมากกว่าย่านเยาวราช

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำสำคัญ: ภูมิทัศน์สัญลักษณ์, ป้ายร้านอาหารริมทาง, กรุงเทพมหานคร

Abstract

This research aims to analyze the composition of roadside restaurant signs in the Yaowarat and Chatuchak districts of Bangkok. Using a semiotic landscape approach, the data was collected from 47 restaurant signs in Yaowarat and 42 from Chatuchak, including 89 signs total. The results showed that (1) Color: the most popular background color was white, followed by red and yellow in both Yaowarat and Chatuchak. The most popular font colors were red and black; (2) Name: Yaowarat quarter had more named signs than Chatuchak, showing the importance of names in this area; (3) List of food and drinks: Yaowarat has signs for food and drinks second most, after the name. Chatuchak, the list of food and drinks always appear on top of the sign; (4) Details and information: Yaowarat contained information about time, place, contact and special features while those in Chatuchak focused on the most special features; (5) Price: Yaowarat display prices on the right while those in Chatuchak display them on the bottom right; (6) Logo: Yaowarat signs used more logos than those in Chatuchak; and (7) Photographs of food and drinks: Chatuchak signs focused more on photographs of food and drinks than those in Yaowarat.

Keywords: semiotic landscapes, roadside restaurant signs, Bangkok

บทนำ

ป้ายที่ติดหน้าร้านเป็นการติดตั้งแสดงชื่อร้าน โฆษณา และเป็นเครื่องมือที่มีบทบาทในการดึงดูดหรือโน้มน้าวการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค ซึ่งป้ายส่งผลกับการสร้างทัศนคติเพราะเป็นการนำเสนอภาพลักษณ์ของร้านในเชิงพาณิชย์ด้วยตัวอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายการค้า อีกทั้งยังเป็นสื่อที่แฝงสัญลักษณ์ไปยังผู้บริโภคอีกด้วย

เครสและฟาน ลีเออเวน (Kress & van Leeuwen, 2001) กล่าวว่าส่วนใหญ่ในป้ายประกอบด้วยภาษา ตั้งแต่ 2 ภาษาขึ้นไป และพบว่าป้ายมีการจัดวางข้อความ 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) ป้ายที่จัดวางข้อความแนวตั้ง 2) ป้ายที่จัดวางข้อความแนวนอน และ 3) ป้ายที่มีการจัดวางตรงกลางและริมขอบของป้าย

ภาพประกอบ 1 ป้ายร้าน Pizza ใน Washington DC

ภาพประกอบ 1 เป็นป้ายที่จัดวางข้อความแนวนอน แต่ป้ายเป็นรูปทรงแนวตั้ง รายการอาหารและรูปภาพถูกจัดวางด้านซ้าย ซึ่งเครสและฟาน ลีเออเวน (Kress & van Leeuwen, 2001) กล่าวว่าส่วนใหญ่ข้อความที่เป็นข้อมูลที่รู้อยู่แล้ว (given) จะจัดวางด้านซ้าย เช่น ชื่อร้าน รายการอาหาร ส่วนราคาจัดวางด้านขวา เนื่องจากเป็นข้อมูลใหม่หรือเป็นข้อมูลที่ยังไม่ทราบหรืออาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

ภาพประกอบ 2 ป้ายร้าน Pizza Hut สนามบิน Dulles

ภาพประกอบ 2 สกอลลอนและสกอลลอน (Scollon & Scollon, 2003) และเครสและฟาน ลีเออเวน (Kress & van Leeuwen, 2001) กล่าวว่าป้ายมีการจัดวางข้อความแนวดิ่ง ข้อความถูกนำเสนอจากบนลงล่าง (top-bottom) คือ โลโก้ร้านจัดวางด้านบน มีทั้งรูปภาพและชื่อร้านเป็นสัญลักษณ์ มีลักษณะที่โดดเด่น (ideal) ส่วนข้อความและราคาเป็นข้อมูลที่เจาะจงมีรายละเอียดอยู่และจัดวางด้านล่าง (real) จากลักษณะการจัดวางข้อความในป้ายที่มีการวางรูปแบบต่างๆ ทำให้ผู้วิจัยสนใจป้ายร้านอาหารริมทางในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากในปี 2559 สำนักข่าวซีเอ็นเอ็น (ครอบครัวข่าว, 2559) ยกให้กรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดที่มีร้านอาหารริมทางที่ดีอันดับ 23 ของโลก เพราะอาหารไทยมีความหลากหลาย มีรสชาติอร่อย และนักท่องเที่ยวสามารถหาร้านอาหารริมทางได้ทุกที่ตลอดเวลา และอาหารไทยมีราคาย่อมเยาจากการสำรวจของสำนักข่าวซีเอ็นเอ็น ปี 2559 ร้านอาหารริมทางในประเทศไทยมีทั้งหมด 103,000 ร้าน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 69 ของร้านอาหารทั้งหมด โดยย่านเยาวราชหรือที่เรียกกันว่า ไชน่าทาวน์ (Chinatown) มีร้านอาหารริมทางที่ได้รับการจัดอันดับให้เป็นอันดับ 1 ของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเยาวราชเป็นย่านธุรกิจการค้า มีชุมชนชาวจีนและคนไทยเชื้อสายจีนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก และโดดเด่นในเรื่องอาหาร และความเก่าแก่ การรับประกันความอร่อย ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 ป้ายร้านแกงกระหรี่ป้ายโย่ง ย่านเยาวราช

นอกจากนี้ สำนักข่าวซีเอ็นเอ็น (ครอบครัวข่าว, 2559) ยกให้ย่านจตุจักรเป็นย่านที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมรองจากย่านเยาวราช เนื่องจากย่านจตุจักรมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก และจากการสังเกตเบื้องต้นเห็นได้ว่าป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชมีการใช้ข้อความแสดงถึงความเก่าแก่ มีมานาน แสดงถึงความน่าเชื่อถือในคุณภาพของอาหาร มีการใช้สีมงคลตามความเชื่อของคนในวัฒนธรรมจีน ส่วนป้ายร้านอาหารริมทางย่านจตุจักร แสดงถึงความทันสมัย บอกช่องทางติดต่อของร้าน และมีโฆษณาเต็มเดียว เช่น เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม และไลน์ เพื่อสื่อถึงความทันสมัย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาองค์ประกอบที่ปรากฏบนป้าย ซึ่งสื่อให้เห็นความเชื่อ ความคิด และความเข้าใจคนในชุมชน รวมถึงศึกษาสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ปรากฏบนป้าย ป้ายบ่งชี้รายละเอียดทางความหมายที่มีมิติทางภาษาและสังคมที่เกิดขึ้นกับพื้นที่ในย่านเยาวราชและจตุจักร ป้ายจึงเป็นส่วนหนึ่งในการทำให้เข้าใจ

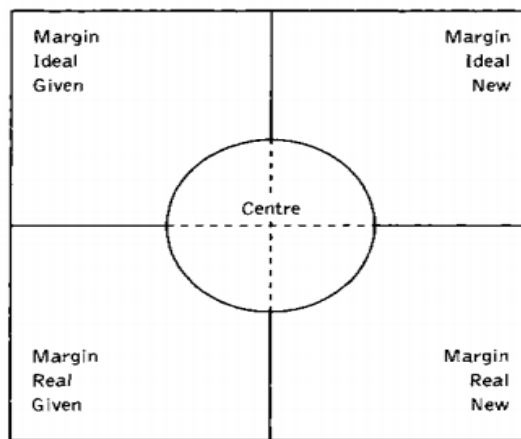
ลักษณะความหมายของชุมชน โดยในงานวิจัยนี้ใช้แนวคิดภูมิทัศน์สัญศาสตร์ (Semiotic landscapes) ของเครสและฟาน ลีเออเวน (Kress & van Leeuwen, 2006) ซึ่งแตกต่างจากการใช้แนวคิดภูมิทัศน์ภาษาศาสตร์ (Linguistic landscape) ที่เน้นศึกษาความหลากหลายทางภาษา บทบาทของภาษา กับ ประเด็นทางสังคม และสนใจภาษาที่เกิดขึ้นในสถานที่ต่างๆ ตามปัจจัยทางสังคม ได้แก่ งานวิจัยของฮูบเนอร์ (Huebner, 2006) ที่ศึกษาเรื่อง “Bangkok’s linguistic landscape: environment print, code mixing and language change” งานวิจัยของแบคเฮาส์ (Backhaus, 2007) ที่ศึกษาเรื่อง “Multilingualism in Tokyo: A look into the linguistic landscape” ซึ่งทั้งสองงานนี้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ บ้ายเหมือนกัน และแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายทางภาษาที่ปรากฏบนป้าย แตกต่างจากการศึกษาในงานวิจัยนี้ที่ใช้แนวคิดภูมิทัศน์สัญศาสตร์ ซึ่งสนใจการสื่อสารสัญยะบนป้ายเพื่อให้เห็นองค์ประกอบบนป้าย ร้านอาหารริมทาง รวมถึงความเชื่อ ความคิด ความเข้าใจคนในชุมชน

ภูมิทัศน์สัญศาสตร์

ภูมิทัศน์สัญศาสตร์ (semiotic landscapes) เป็นแนวคิดที่อธิบายการใช้สัญยะและภาษาที่ปรากฏบนป้ายในพื้นที่สาธารณะ อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของผู้ที่ใช้สัญยะ รวมถึงอธิบายความแตกต่างทางสังคม กิจวัตรประจำวัน และวิถีปฏิบัติ ที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้น เช่น การปรากฏของภาษา การปนภาษาที่เกิดขึ้นในพื้นที่สาธารณะซึ่งแตกต่างกันออกไปในภาษา และศึกษาภาษาจากสิ่งต่างๆ คือ ภาษาจากป้ายร้าน ข้อความ หรือสัญยะต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในพื้นที่สาธารณะ ทั้งนี้ เครสและฟาน ลีเออเวน (Kress & van Leeuwen, 2006) เป็นผู้พัฒนาแนวทางในการวิเคราะห์ข้อความสื่อหลากหลายรูปแบบ (multimodal discourse analysis) โดยมุ่งไปที่การจัดวางของข้อความ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสื่อโฆษณา (จันทิมา อังคพนิชกิจ, 2561, น. 218) หรือที่สกอลลอนและสกอลลอน (Scollon & Scollon, 2003) ใช้เป็นแนวทางหนึ่งในการศึกษาภูมิทัศน์สัญศาสตร์ (geosemiotics) ในเรื่องของทัศนศาสตร์ (visual semiotics) ซึ่งมีองค์ประกอบ (composition) ที่เป็นการมองเห็นในสัญยะ โดยพิจารณาจากความหมายที่สื่อออกมาให้สัมพันธ์กับพื้นที่ในรูปภาพ และรายละเอียดของข้อมูล (information) (ดังภาพประกอบ 4) (Kress & van Leeuwen, 2006) แบ่งออกเป็น 1) การจัดวางตรงกลาง (centered) สามารถแบ่งออกเป็นการจัดวางเป็นวงกลม (circular) คือ การจัดวางด้านบนด้านล่าง ด้านข้างของวงกลม การจัดวางแบบพับ (triptych) คือ การจัดวางโดยการพับด้านใด ด้านหนึ่ง และการจัดวางตรงกลาง-ริมขอบ (center-margin) คือ การจัดวางข้อมูลที่โดดเด่นไว้ตรงกลาง ส่วนริมขอบเป็นรายละเอียดย่อยของข้อมูล 2) การจัดวางเป็นส่วนๆ (polarized) แบ่งออกเป็นการจัดวางด้านซ้ายด้านขวา (left-right (given-new)) เป็นข้อมูลที่รู้และเข้าใจอยู่

แล้ว (given) เช่น รายการอาหารจัดวางด้านซ้าย ส่วนข้อมูลใหม่ เป็นข้อมูลที่อาจมีการเปลี่ยนแปลง (new) เช่น ราคาจัดวางด้านขวา การจัดวางด้านบน-ด้านล่าง (top-bottom (ideal-real)) สิ่งที่โดดเด่น (ideal) เช่น ชื่อร้าน โลโก้ร้าน หรือรูปภาพอาหารจัดวางด้านบน ส่วนรายละเอียดเฉพาะเจาะจง (real) เช่น เบอร์โทรศัพท์อยู่ด้านล่าง เครสและฟาน ดีเออเวน อธิบายว่าองค์ประกอบในป้ายจัดวางองค์ประกอบได้ทั้ง ด้านซ้ายและด้านขวา ด้านบนและด้านล่าง ไม่ได้จำกัดแค่การจัดวางแค่อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังภาพประกอบ

4

ภาพประกอบ 4 The dimension of visual space (Kress, & van Leeuwen, 2006)

งานวิจัยของเดรย์ (Dray, 2010) ศึกษาภาษาที่ปรากฏบนป้ายริมถนนในประเทศจาไมก้าที่ใช้เป็นภาษามาตรฐาน ภาษาเดียว หรือพหุภาษาที่พบในสัญญาณ โดยใช้แนวคิดภูมิทัศน์สัญศาสตร์ ซึ่งทำการสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับสัญญาณที่ปรากฏบนป้ายริมถนน ภาษาจาไมก้าใช้ในกระทรวงการศึกษา วิทยาลัยครู และที่สาธารณะ ภาษาจาไมก้าเป็นภาษาแรกที่ใช้ในการศึกษาจากวิทยาลัยครูและภาษาครีโอลเป็นภาษาที่ใช้รองมาจากภาษาจาไมก้า ส่วนสัญญาณส่วนใหญ่ที่ปรากฏบนป้ายริมถนน ปรากฏด้านบนและพบภาษาครีโอลปรากฏในที่สาธารณะ และภาษาจาไมก้าปรากฏในสัญญาณที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ และร้านเครื่องปริ้นท์ เป็นต้น นอกจากนี้ งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับป้ายในประเทศไทยพบงานวิจัยของฮูบเนอร์ (Huebner, 2006) ศึกษาป้ายร้านอาหารกิจการค้าในกรุงเทพมหานครที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน และบริเวณพล ทั้งหมด 15 ย่าน ทำการถ่ายภาพป้ายชื่อร้าน โดยศึกษาประเภทการปนภาษาและสัญญาณที่ปรากฏในพื้นที่ และศึกษาว่าภาษาอังกฤษมีอิทธิพลและ

สำคัญอย่างไร โดยใช้แนวคิดทฤษฎีทัศนภาษาศาสตร์ ผลการศึกษาพบ 613 สัญญา คือ พบตัวเขียนภาษา เดียวมากที่สุด 276 สัญญา ตัวเขียนไทย 158 สัญญา ตัวเขียนโรมัน 106 สัญญา ตัวเขียนญี่ปุ่น 8 สัญญา ตัวเขียนอาราบิก 3 สัญญา ตัวเขียนจีนพบเพียง 1 สัญญา เท่านั้น และเป็นตัวเขียนหลายภาษา 337 สัญญา เป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ ภาษาไทย-อังกฤษ หรือภาษาไทย-จีน-อังกฤษ ส่วนงานวิจัยของฮามิด (Hamid, 2016) ศึกษาสัญญาป้ายบนถนนสลอตการ์ด เมืองอัลเบิร์ต ประเทศเดนมาร์ก โดยวิธีการสังเกต พฤติกรรมและการสัมภาษณ์ โดยใช้คำถาม เช่น คนจะทำอะไรเมื่อเจอกับสัญญาจราจรในพื้นที่ท้องถนน และจะรู้ความหมายแล้วปฏิบัติอย่างไร โดยใช้แนวคิดทฤษฎีสัญญาศาสตร์ ของสกอลลอนและสกอลลอน (Scollon & Scollon, 2003) ผลการศึกษาพบว่าป้ายจราจรสำหรับรถต่างๆ ใช้สีแดงขีดทับรูปรถยนต์และ มอเตอร์ไซด์ โดยสีแดงแสดงถึงการห้าม สีขาวแสดงถึงการอนุญาตให้จอด และคนเดินบนถนนเกิดการรับรู้ เข้าใจต่อข้อความบนป้ายและสัญญาจราจรต่างๆ จนเกิดการกระทำหรือการตอบสนองกลับอย่างทันทีหรือ รวดเร็วกว่าคนที่ใช้รถที่ผ่านไปมา ส่วนป้ายชื่อถนนถูกจัดวางด้านบนสุด เป็นป้ายในลักษณะแนวตั้ง เพื่อ ความโดดเด่นเห็นได้ชัดเจน ซึ่งป้ายชื่อถนนถูกออกแบบด้วยตัวอักษรโรมันแบบพิเศษ รวมถึงการนำเสนอ ประวัติของถนนถูกจัดวางด้านล่างเพื่อบอกรายละเอียดประวัติความเป็นมาของสถานที่แต่ละแห่ง

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้รวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์องค์ประกอบของป้ายร้านอาหารริมทาง โดยศึกษาจากป้าย ร้านอาหารริมทางในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นป้ายร้านอาหารริม ทางที่ติดหรือแขวนบนรถเข็นขายอาหาร ชุ้มขายอาหาร รถขายอาหาร โดยการถ่ายภาพป้ายร้านอาหารริม ทางทั้งหมดใน 2 พื้นที่ คือ 1) ย่านเยาวราช บริเวณถนนเยาวราช เขตสัมพันธวงศ์ ศึกษาป้ายร้านทั้งหมด จำนวน 47 ป้าย แบ่งเป็นป้ายร้านอาหารคาว 32 ร้าน ป้ายร้านของหวาน 12 ร้าน และป้ายร้านเครื่องดื่ม 3 ร้าน 2) ย่านจตุจักร บริเวณถนนกำแพงเพชร เขตจตุจักร ป้ายร้านทั้งหมดจำนวน 42 ป้าย แบ่งเป็นป้าย ร้านอาหารคาว 19 ร้าน ป้ายร้านของหวาน 8 ร้าน และป้ายร้านเครื่องดื่ม 15 ร้าน

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบที่ปรากฏบนป้ายร้านอาหารริมทางในย่านเยาวราชและ จตุจักร รวม 89 ร้าน หรือ 89 ป้าย โดยป้ายร้านอาหารริมทางของเยาวราชมี 47 ป้าย และย่านจตุจักรมี 42 ป้าย ผู้วิจัยวิเคราะห์ป้ายร้านอาหารริมทางตามแนวคิดทฤษฎีทัศนสัญญาศาสตร์ที่นำเสนอโดยเครสและฟาน ลี เออเวน (Kress & van Leeuwen, 2006) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบที่ ปรากฏบนป้ายร้านอาหารริมทาง ดังตาราง 1

ตาราง 1 องค์ประกอบที่ปรากฏบนป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชและย่านจตุจักร

ย่าน	องค์ประกอบที่ปรากฏบนป้ายร้านอาหารริมทาง						
	ชื่อร้าน	รายการอาหารและเครื่องดื่ม	ราคา	รายละเอียด/ข้อมูลเพิ่มเติม	สัญลักษณ์/โลโก้	รูปภาพอาหารและเครื่องดื่ม	สี
เยาวราช	38	36	28	30	11	11	47
จตุจักร	20	36	26	25	3	34	42

จากตาราง 1 พบว่าป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชและย่านจตุจักรประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สี 2) ชื่อร้าน 3) รายการอาหารและเครื่องดื่ม 4) รายละเอียด/ข้อมูลเพิ่มเติม 5) ราคา 6) สัญลักษณ์/โลโก้ และ 7) รูปภาพอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งพบว่าองค์ประกอบบนป้ายร้านอาหารริมทางในย่านเยาวราชและย่านจตุจักรมีความเหมือนและความต่างที่ปรากฏบนป้าย ดังนี้ องค์ประกอบที่มีความเหมือนกันมากที่สุด คือ รายการอาหารและเครื่องดื่มมีจำนวนเท่ากัน คือ 36 ป้าย รองลงมา คือ สี จากการวิเคราะห์พบว่าทุกป้ายต้องมีสี จึงปรากฏในทุกป้าย ส่วนองค์ประกอบที่มีจำนวนใกล้เคียง คือ ราคา ย่านเยาวราช 28 ป้าย และย่านจตุจักร 26 ป้าย อีกองค์ประกอบที่มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ รายละเอียด/ข้อมูลเพิ่มเติม โดยย่านเยาวราช 30 ป้าย และย่านจตุจักร 25 ป้าย

องค์ประกอบที่มีความต่างอย่างเห็นได้ชัดมากที่สุด คือ ป้ายย่านเยาวราชมีชื่อร้านมากกว่าป้ายจตุจักรเกือบเท่าตัว คือ 38 ป้าย กับ 20 ป้าย และสัญลักษณ์/โลโก้ที่ป้ายย่านเยาวราชมีจำนวน 11 ป้าย ซึ่งมากกว่าป้ายย่านจตุจักรที่มีเพียง 3 ป้าย ส่วนความต่างของป้ายจตุจักร คือ รูปภาพอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งมี 34 ป้าย ต่างจากป้ายย่านเยาวราชที่มีเพียง 11 ป้ายเท่านั้น

นอกจากนี้ ป้ายย่านเยาวราชมีชื่อร้าน รายการอาหารและเครื่องดื่ม ราคา รายละเอียด/ข้อมูลเพิ่มเติม สัญลักษณ์/โลโก้ และสี มากกว่าป้ายย่านจตุจักร ยกเว้นรูปภาพอาหารและเครื่องดื่มที่ป้ายย่านจตุจักรมีจำนวนมากกว่า กล่าวคือ ป้ายย่านเยาวราชมีองค์ประกอบมากกว่าป้ายย่านจตุจักรในทุกองค์ประกอบ ยกเว้นรูปภาพอาหารและเครื่องดื่ม อย่างไรก็ตาม การนำเสนอจำนวนขององค์ประกอบในงานวิจัยนี้ใช้การนับตามจำนวนความถี่ ไม่สามารถนำเสนอในรูปแบบร้อยละได้ เนื่องจากในแต่ละป้ายมีองค์ประกอบนั้นๆ มากกว่าหนึ่ง เช่น สีนป้ายร้านอาหารริมทางมีมากกว่า 1 สี ซึ่งองค์ประกอบต่างๆ มีรายละเอียด ดังนี้

1. สี

องค์ประกอบที่ปรากฏบนป้ายร้านอาหารริมทางที่พบมากที่สุดทั้งย่านเยาวราชและย่านจตุจักร คือ สีป้ายย่านเยาวราชมีสีจำนวน 47 ป้าย ป้ายย่านจตุจักรมีสีจำนวน 42 ป้าย โดยแบ่งสีออกเป็น 2 ประเภท คือ สีพื้นหลังและสีตัวอักษร รายละเอียดดังตาราง 2 และตาราง 3

ตาราง 2 สีพื้นหลังที่ปรากฏบนป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชและย่านจตุจักร

สีพื้นหลังที่ปรากฏในป้ายย่านเยาวราชและจตุจักร				
ลำดับ	สี	เยาวราช	จตุจักร	รวม
1	ขาว	24 ¹	14 ¹	38 ¹
2	เหลือง	11 ²	8 ²	19 ²
3	แดง	10 ³	4	14 ³
4	น้ำตาล	2	2	4
5	ส้ม	1	7 ³	8
6	ดำ	1	3	4
7	น้ำเงิน	1	1	2
8	ชมพู	1	-	1
9	เขียว	-	8 ²	8
10	ฟ้า	-	4	4
11	เนื้อ	-	3	3
	รวม	51	54	105

หมายเหตุ ตัวเลข ...¹ หมายถึง ลำดับที่ปรากฏเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อย 3 ลำดับแรก

ตาราง 2 สีพื้นหลังที่ปรากฏบนป้ายย่านเยาวราชและจตุจักรมากที่สุด (ดังภาพประกอบ 5 และ 6) คือ สีขาว (38 ป้าย) รองมา คือ สีเหลือง (19 ป้าย) และสีถัดไป คือ สีแดง (14 ป้าย) ผลการวิเคราะห์การใช้สีพื้นหลังบนป้ายร้านอาหารริมทางแยกแต่ละย่านพบว่าป้ายย่านเยาวราชนิยมใช้สีขาวเป็นสีพื้นหลังมากที่สุด (24 ป้าย) รองลงมา คือ สีเหลือง (11 ป้าย) อันดับ 3 คือ สีแดง (10 ป้าย) ส่วนย่านจตุจักรสีพื้นหลังที่นิยมมากที่สุด คือ สีขาว เช่นเดียวกัน (14 ป้าย) รองลงมา คือ สีเหลืองและสีเขียว (สีละ 8 ป้าย) อันดับ 3 คือ สีส้ม (7 ป้าย)

ภาพประกอบ 5 ป้ายร้านรังนกแป๊ะก๊วยเจ๊แอน ย่านเยาวราชที่มีสีพื้นหลังสีขาว

ภาพประกอบ 6 ป้ายร้าน Kebap ย่านจตุจักรที่มีสีพื้นหลังสีขาว

ตาราง 3 สีตัวอักษรที่ปรากฏบนป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชและย่านจตุจักร

สีตัวอักษรที่ปรากฏบนป้ายย่านเยาวราชและจตุจักร				
ลำดับ	สี	เยาวราช	จตุจักร	รวม
1	แดง	27 ¹	16 ²	43 ¹
2	น้ำเงิน	19 ²	16 ²	35 ²
3	เขียว	13 ³	11	24
4	ขาว	9	14 ³	23
5	เหลือง	9	8	17
6	ดำ	7	19 ¹	26 ³
7	ส้ม	3	4	7
8	ฟ้า	3	5	8
9	น้ำตาล	2	3	5
10	ชมพู	1	9	10
11	ม่วง	1	1	2
12	ทอง	1	1	2
	รวม	95	107	202

ตาราง 3 จากผลการวิเคราะห์โดยรวมพบว่าป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชและจตุจักรปรากฏใช้สีแดง (43 ครั้ง) เป็นสีตัวอักษรมากที่สุด (ดังภาพประกอบ 7 และ 8) รองลงมา คือ สีน้ำเงิน (35 ครั้ง) อันดับ 3 คือ สีดำ (26 ครั้ง) ส่วนผลการวิเคราะห์การใช้สีตัวอักษรบนป้ายร้านอาหารริมทางที่นิยมมากที่สุดที่ย่านเยาวราช คือ สีแดง (27 ครั้ง) รองลงมา คือ สีน้ำเงิน (19 ครั้ง) อันดับ 3 สีเขียว (13 ครั้ง) ย่านจตุจักรสีตัวอักษร คือ สีดำ เป็นสีที่นิยมมากที่สุด (19 ครั้ง) รองมา คือ สีแดงและสีน้ำเงิน (สีละ 16 ครั้ง) อันดับ 3 คือ สีขาว (14 ครั้ง)

ภาพประกอบ 7 ป้ายร้านนายจู้ ย่านเยาวราชเจ้าเก่าที่มีสีตัวอักษรสีแดง

ภาพประกอบ 8 ป้ายร้านพรเพชร ย่านจตุจักรที่มีตัวอักษรสีแดง

2. ชื่อร้าน

จากผลการวิเคราะห์พบว่าป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชมีชื่อร้านมากกว่าย่านจตุจักรเกือบเท่าตัว คือ 38 ป้าย กับ 20 ป้าย โดยมีรูปแบบการจัดวางตัวอักษร ดังนี้

ตาราง 4 ชื่อร้านที่ปรากฏบนป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชและย่านจตุจักร

ชื่อร้านที่ปรากฏบนป้ายย่านเยาวราชและจตุจักร				
ลำดับ	รูปแบบตัวอักษร	เยาวราช	จตุจักร	รวม
1	ตัวอักษรภาษาไทย จัดวางด้านบน	18 ¹	6 ¹	24 ¹
2	ตัวอักษรภาษาไทย รูปแบบภาษาจีน จัดวางด้านบน	12 ²	-	12 ²
3	ตัวอักษรภาษาอังกฤษ จัดวางด้านบน	2 ³	4 ³	6 ³
4	ตัวอักษรภาษาไทย รูปแบบภาษาจีน จัดวางด้านซ้าย	1	-	1
5	ตัวอักษรภาษาไทย รูปแบบภาษาจีน จัดวางด้านล่าง ด้านขวา	1	-	1
6	ตัวอักษรภาษาไทยและภาษาจีน รูปแบบภาษาจีน จัดวางด้านบน	1	-	1

7	ตัวอักษรภาษาไทยและภาษาจีน รูปแบบภาษาจีน จัดวางด้านล่าง	1	-	1
8	ตัวอักษรภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จัดวางด้านบน	1	5 ²	6
ชื่อร้านที่ปรากฏบนป้ายย่านเยาวราชและจตุจักร				
ลำดับ	รูปแบบตัวอักษร	เยาวราช	จตุจักร	รวม
9	ตัวอักษรภาษาจีน จัดวางด้านบน	1	-	1
10	ตัวอักษรภาษาอังกฤษ จัดวางด้านบน ด้านซ้าย	-	2	2
11	ตัวอักษรภาษาไทย จัดวางด้านล่าง	-	1	1
12	ตัวอักษรภาษาไทย จัดวางด้านบน ด้านซ้าย	-	1	1
13	ตัวอักษรภาษาไทย จัดวางด้านล่าง ด้านซ้าย	-	1	1
รวม		38	20	58

ผลการวิเคราะห์ชื่อร้านปรากฏตัวอักษรภาษาไทย และจัดวางด้านบนมากที่สุด บนป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชและย่านจตุจักร กล่าวคือ ย่านเยาวราช (18 ป้าย) และย่านจตุจักร (6 ป้าย) ย่านเยาวราช รองลงมา คือ ตัวอักษรภาษาไทย จัดวางด้านบน รูปแบบภาษาจีน (12 ป้าย) อันดับ 3 ย่านเยาวราช คือ ตัวอักษรภาษาอังกฤษ จัดวางด้านบน (2 ป้าย) ส่วนย่านจตุจักร รองลงมา คือ ตัวอักษรภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จัดวางด้านบน (5 ป้าย) อันดับ 3 ย่านจตุจักร คือ ตัวอักษรภาษาอังกฤษ จัดวางด้านบน (4 ป้าย)

จากตาราง 4 ชื่อร้านปรากฏในตำแหน่งบนทั้งย่านเยาวราชและย่านจตุจักรมากที่สุด เนื่องจากเป็นตำแหน่งจุดเด่นที่ดึงดูดความสนใจของคนอ่าน แสดงความเป็นผู้สร้าง ผู้ริเริ่มอาหารและเครื่องดื่ม หรือที่เครสและฟาน ลีเออเวน (Kress & van Leeuwen, 2001) เรียกว่า สิ่งที่โดดเด่น (ideal) (ดังภาพประกอบ 9 และ 10)

ภาพประกอบ 9 ป้ายร้านแกงกระหรี่ป้ายโย่ง ย่านเยาวราชที่มีชื่อร้านปรากฏด้านบน

ภาพประกอบ 10 ป้ายร้านน้ำอัดลมโบราณ ย่านจตุจักรที่มีชื่อร้านปรากฏด้านบน

3. รายการอาหารและเครื่องดื่ม

จากการวิเคราะห์พบว่าป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชและย่านจตุจักรมีรายการอาหารและเครื่องดื่ม ยานละ 36 ป้ายเท่ากัน โดยมีรูปแบบการจัดวางรายการอาหารและเครื่องดื่ม ดังนี้

ตาราง 5 รายการอาหารและเครื่องดื่มที่ปรากฏบนป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชและย่านจตุจักร

รายการอาหารและเครื่องดื่มที่ปรากฏบนป้ายย่านเยาวราชและย่านจตุจักร				
ลำดับ	ตำแหน่ง	เยาวราช	จตุจักร	รวม
1	จัดวางรองจากชื้อร้าน	13 ¹	5 ³	18 ²
2	จัดวางด้านบน	11 ²	13 ¹	24 ¹
3	จัดวางด้านซ้าย	8 ³	6 ²	14 ³
4	จัดวางด้านล่าง	1	4	5
5	จัดวางด้านซ้าย ด้านขวา	1	1	2
6	จัดวางด้านขวา	1	1	2
7	จัดวางด้านซ้าย ด้านขวา และด้านล่าง	1	-	1
8	จัดวางด้านล่าง ด้านซ้าย	-	1	1
9	จัดวางด้านบนถึงด้านล่าง	-	5 ³	5
รวม		36	36	72

ผลการวิเคราะห์พบว่าย่านเยาวราชปรากฏรายการอาหารและเครื่องดื่มโดยจัดวางรองจากชื้อร้าน (13 ป้าย) มากที่สุด (ดังภาพประกอบ 11) ย่านจตุจักร จัดวางด้านบน (13 ป้าย) มากที่สุด (ดังภาพประกอบ 12) ย่านเยาวราช รองมา จัดวางด้านบน (11 ป้าย) อันดับ 3 จัดวางด้านซ้าย (8 ป้าย) ส่วนย่านจตุจักร รองมา จัดวางด้านซ้าย (6 ป้าย) และอันดับ 3 จัดวางด้านบนถึงด้านล่าง และจัดวางรองจากชื้อร้าน (อย่างละ 5 ป้าย)

จากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่ารายการอาหารและเครื่องดื่มเป็นสิ่งที่ร้านอาหารริมทางให้ความสำคัญอย่างมาก เห็นได้จากย่านเยาวราชรายการอาหารและเครื่องดื่มปรากฏรองจากชื้อร้าน ส่วนย่านจตุจักรให้รายการอาหารและเครื่องดื่มอยู่ด้านบนสุดเทียบเท่ากับชื้อร้าน เช่นเดียวกับย่านเยาวราช นอกจากนี้ จัดรายการอาหารและเครื่องดื่มอยู่ตำแหน่งด้านซ้าย ซึ่งย่านเยาวราชพบในอันดับ 3 ส่วนย่านจตุจักรพบในอันดับ 2 เนื่องจากตำแหน่งซ้ายเป็นตำแหน่งที่เครสและฟาน ดีเออเวน (Kress & van Leeuwen, 2001) กล่าวว่า เป็นข้อมูลที่รู้และเข้าใจอยู่แล้ว (given) กล่าวคือ รายการอาหารเป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่เข้าใจและมีข้อมูลเกี่ยวกับอาหารเหล่านั้นมาก่อน

ภาพประกอบ 11 ป้ายร้านชายแกงแจ็กปู้ย (เจ้เจี้ย) ย่านเยาวราชที่มีรายการอาหารและเครื่องดื่มจัดวาง
ด้านบนถึงด้านล่าง

ภาพประกอบ 12 ป้ายร้านน้ำส้มคั้นสด ย่านจตุจักรที่มีรายการอาหารและ
เครื่องดื่มจัดวางด้านบน

4. รายละเอียด/ข้อมูลเพิ่มเติม

จากการวิเคราะห์พบว่าป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชมีรายละเอียด/ข้อมูลเพิ่มเติมมากกว่า
ย่านจตุจักร คือ 38 ป้าย กับ 31 ป้าย โดยมีรายละเอียด/ข้อมูลเพิ่มเติม ดังนี้

ตาราง 6 รายละเอียด/ข้อมูลเพิ่มเติมที่ปรากฏบนป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชและย่านจตุจักร

รายละเอียด/ข้อมูลเพิ่มเติมที่ปรากฏบนป้ายย่านเยาวราชและย่านจตุจักร				
ลำดับ	แสดงถึง	เยาวราช	จตุจักร	รวม
1	เวลา/สถานที่/การติดต่อ	26 ¹	7 ²	33 ²
2	ลักษณะเด่นเฉพาะ/พิเศษ	22 ²	19 ¹	41 ¹
3	การบริการ	7 ³	-	7 ³
4	การรับรองความอร่อย	5	1	6
5	การขอบคุณ	4	1	5
6	การเชิญชวน	1	6 ³	7 ³

จากตาราง 6 พบว่าป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราช พบข้อความบอกเวลา/สถานที่/การติดต่อมากที่สุด (26 ครั้ง) (ดังภาพประกอบ 13) เวลาปิด-เปิด คือ “18.00-22.00 น.” สถานที่ คือ “ปากซอยผดุงด้าว ผังเจริญกรุง หน้าร้านทองบ้านฮั่วล้ง บนรถสี่ล้อเล็กสีแดง” การติดต่อ คือ “โทร. 091-272-8861, 886-324-1711” ส่วนย่านจตุจักรพบลักษณะเด่นเฉพาะ/พิเศษมากที่สุด คือ ลักษณะเด่นเฉพาะ/พิเศษ (19 ครั้ง) (ดังภาพประกอบ 14) ซึ่งพบลักษณะเด่นเฉพาะ/พิเศษของร้าน คือ “Whole Coconut Icecream” เน้นว่าไอศกรีมเป็นเนื้อมะพร้าวทั้งหมดไม่ได้ผสมอย่างอื่น รองลงมาป้ายย่านเยาวราชพบลักษณะเด่นเฉพาะ/พิเศษ 22 ครั้ง และป้ายย่านจตุจักร พบเวลา/สถานที่/การติดต่อ 7 ครั้ง อันดับ 3 รายละเอียด/ข้อมูลเพิ่มเติมด้านการบริการพบในป้ายย่านเยาวราช 7 ครั้ง แต่ไม่พบในป้ายย่านจตุจักร

ภาพประกอบ 13 ป้ายร้านเจ๊แป้ว ย่านเยาวราชที่มีรายละเอียด/ข้อมูลเพิ่มเติมที่บอกข้อมูลเพิ่มเติม

ภาพประกอบ 14 ป้ายร้านไอศกรีมโคตรโบราณ ย่านจตุจักรที่มีรายละเอียด/ข้อมูลเพิ่มเติมที่บอกข้อมูลเพิ่มเติม

5. ราคา

จากการวิเคราะห์พบว่าป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชปรากฏราคามากกว่าย่านจตุจักร คือ 29 ป้าย กับ 26 ป้าย โดยมีรูปแบบการจัดวางราคา ดังนี้

ตาราง 7 ราคาที่ปรากฏบนป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชและย่านจตุจักร

ราคาที่ใช้ปรากฏบนป้ายย่านเยาวราชและย่านจตุจักร				
ลำดับ	ตำแหน่ง	เยาวราช	จตุจักร	รวม
1	จัดวางด้านขวา	11 ¹	7 ²	18 ¹
2	จัดวางด้านขวาของรายการอาหารและเครื่องดื่ม	5 ²	-	5
3	จัดวางตรงกลาง	4 ³	2 ³	6 ³
4	จัดวางด้านล่าง ด้านขวา	4 ³	8 ¹	12 ²
5	จัดวางด้านล่าง	2	3	5
6	จัดวางด้านล่าง ด้านซ้าย	1	-	1
7	จัดวางด้านบนของรายการอาหารและเครื่องดื่ม	1	-	1
8	จัดวางรองมาจากชื่อร้าน	1	1	2
9	จัดวางด้านซ้าย	-	1	1
10	จัดวางด้านซ้าย ด้านขวา	-	1	1
11	จัดวางรองมาจากรายการอาหารและเครื่องดื่ม	-	2 ³	2
12	จัดวางด้านบน	-	1	1
รวม		29	26	55

ผลการวิเคราะห์ราคาที่ใช้ปรากฏบนป้ายร้านอาหารริมทางพบว่าย่านเยาวราชจัดวางด้านขวามากที่สุด (16 ป้าย) (ดังภาพประกอบ 15) ย่านจตุจักรจัดวางด้านล่าง ด้านขวา (8 ป้าย) (ดังภาพประกอบ 16) ย่านเยาวราช รองลงมา คือ จัดวางตรงกลาง และจัดวางด้านล่าง ด้านขวา (อย่างละ 4 ป้าย) อันดับ 3 คือ จัดวางด้านล่าง (2 ป้าย) ส่วนย่านจตุจักร รองมา คือ จัดวางด้านขวา (7 ป้าย) อันดับ 3 คือ จัดวางด้านล่าง (3 ป้าย) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลป้ายย่านเยาวราชและย่านจตุจักรจัดวางองค์ประกอบด้านราคาที่ตั้งทางด้านขวามากเป็นส่วนใหญ่ ดังที่เครสและฟาน ลีเออเวน (Kress & van Leeuwen, 2006) กล่าวว่าราคาเป็นข้อมูลใหม่ (new) เป็นข้อมูลที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอด

ภาพประกอบ 15 ป้ายร้านเซี่ยหูหลาม ย่านเยาวราชที่ราคาปรากฏด้านขวา

ภาพประกอบ 16 ป้ายร้าน J&K ย่านจตุจักรที่ราคาปรากฏด้านล่างด้านขวา

6. สัญลักษณ์/โลโก้

จากการวิเคราะห์พบว่าป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชปรากฏสัญลักษณ์/โลโก้มากกว่าย่านจตุจักร คือ 14 ป้าย ส่วนย่านจตุจักรพบน้อยมากเพียง 3 ป้าย เท่านั้น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 8 สัญลักษณ์/โลโก้ที่ปรากฏบนป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชและย่านจตุจักร

สัญลักษณ์/โลโก้ที่ปรากฏบนป้ายย่านเยาวราชและย่านจตุจักร				
ลำดับ	สัญลักษณ์/โลโก้	เยาวราช	จตุจักร	รวม
1	Wongnai	4 ¹	-	4 ¹
2	อร้อยจ้ง	2	-	2
3	Line Man	2	-	2
4	เป็บพิสดาร	1	1	2
5	ช่อง5	1	-	1
6	GSB Street Food	1	-	1
7	Starvingtime	1	-	1
8	Coca Cola	1	-	1
9	กรุงเทพมหานคร BMA NOW!	1	-	1
10	ห้องทองชนวนทาน มาตรฐานอาหารเด็ด	-	1	1
11	Facebook Instagram	-	1	1
รวม		14	3	17

ผลการวิเคราะห์พบว่าทั้งย่านเยาวราชและย่านจตุจักรปรากฏสัญลักษณ์/โลโก้ ไม่มาก ย่านเยาวราชปรากฏสัญลักษณ์/โลโก้ Wongnai มากที่สุด (4 ป้าย) (ดังภาพประกอบ 17) รองมา คือ อร้อยจ้ง และ Line Man (อย่างละ 2 ป้าย) ส่วนย่านจตุจักรปรากฏน้อยมาก พบเพียงอย่างละ 1 ป้าย คือ เป็บพิสดาร ห้องทองชนวนทาน มาตรฐานอาหารเด็ด และ Facebook Instagram (ดังภาพประกอบ 18)

ภาพประกอบ 17 ป้ายร้านขนมปังเจ้าอร่อยเด็ดเขาวราชที่มีสัญลักษณ์ Wongnai

ภาพประกอบ 18 ป้ายร้าน Coco JJ ย่านจตุจักรที่มีสัญลักษณ์ Facebook Instagram

7. รูปภาพอาหารและเครื่องดื่ม

จากการวิเคราะห์พบว่าป้ายร้านอาหารริมทางย่านจตุจักรมีรูปภาพอาหารและเครื่องดื่ม 34 ป้าย ซึ่งมากกว่าย่านเขาวราชที่ปรากฏเพียง 11 ป้าย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 9 รูปภาพอาหารและเครื่องดื่มที่ปรากฏบนป้ายร้านอาหารริมทางย่านเขาวราชและย่านจตุจักร

รูปภาพอาหารและเครื่องดื่มที่ปรากฏบนป้ายย่านเขาวราชและย่านจตุจักร				
ลำดับ	รูปภาพ	เขาวราช	จตุจักร	รวม
1	แกสัด	2 ¹	-	2 ³
2	หอยจืด	1	-	1
3	ปู	1	-	1
4	บะหมี่และเปิดย่าง	1	-	1

5	ฝรั่งและสตอเบอรี่	1	-	1
6	กล้วยเดี่ยว เนื้อปลาลวก	1	-	1
รูปภาพอาหารและเครื่องดื่มที่ปรากฏบนป้ายย่านเยาวราชและย่านจตุจักร				
ลำดับ	รูปภาพ	เยาวราช	จตุจักร	รวม
7	ตีสวน เกี่ยมฉาย รายการคุยเพลินเมืองไทย	1	-	1
8	รังนก เต้าหู้ บัวลอยงาดำน้ำขิง บัวลอยแปะก๊วยนมสด ทับทิม กรอบน้ำกะทิ สาคุแคนตาลูป	1	-	1
9	กล้วยจ๊อบ	1	-	1
10	ขนมหวาน	1	-	1
11	ส้ม	-	5 ¹	5 ¹
12	ไอศกรีมมะพร้าว	-	3 ²	3 ²
13	อาหารตามสั่ง	-	2 ³	2 ³
14	กล้วยมัน เนื้อ ไขนกกกระทา	-	1	1
15	ไก่เคบับ เนื้อเคบับ	-	1	1
16	ชานมไข่มุก	-	1	1
17	น้ำมะนาว	-	1	1
18	ผัดไทย	-	1	1
19	ขนมจีนน้ำยากะทิ ขนมจีนน้ำยาป่า	-	1	1
20	น้ำเจาก๊วย	-	1	1
21	ผลไม้	-	1	1
22	ลูกชิ้น	-	1	1
23	ปลาหมึก	-	1	1
24	ผัดไทไก่ ข้าวมันไก่ทอด กล้วยเดี่ยวต้มยำ	-	1	1
25	ชาไทย ชาเขียว กาแฟไทย	-	1	1
26	ชาเขียวมะม่วง ชานมทุเรียน	-	1	1
27	ไอศกรีมมะม่วง	-	1	1
28	ไอศกรีมมะพร้าวในกะลามะพร้าว	-	1	1
29	มะพร้าว น้ำมะพร้าว	-	1	1
30	ทุเรียน ทุเรียน ทุเรียน	-	1	1
31	ไอศกรีมแท่ง	-	1	1
32	กล้วยเดี่ยวน่องไก่	-	1	1
33	ข้าวหมกไก่	-	1	1

รูปภาพอาหารและเครื่องดื่มที่ปรากฏบนป้ายย่านเยาวราชและย่านจตุจักร				
ลำดับ	รูปภาพ	เยาวราช	จตุจักร	รวม
34	ก๋วยเตี๋ยวลูกชิ้นปลา บะหมี่หมูแดง	-	1	1
35	ผลไม้และแก้วน้ำปั่น	-	1	1
36	อาหารตามสั่ง	-	1	1
37	ขนมปัง	-	1	1
รวม		11	34	45

ผลการวิเคราะห์พบว่าป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชไม่เน้นรูปภาพอาหารและเครื่องดื่มมากเท่าย่านจตุจักร ป้ายย่านจตุจักรนิยมนำเสนอโดยใช้รูปภาพอาหารและเครื่องดื่มบนป้ายเป็นส่วนใหญ่ เพื่อให้ผู้บริโภคได้รู้จักว่าอาหารหรือเครื่องดื่มที่จำหน่ายมีรูปร่างหน้าตาเป็นอย่างไร และเพื่อดึงดูดให้คนสนใจมากยิ่งขึ้น

ภาพประกอบ 19 ป้ายร้านเกาลัดญี่ปุ่น ย่านเยาวราชที่มีรูปภาพอาหารเกาลัด

ภาพประกอบ 20 ป้ายร้านน้ำส้มคั้นสด ย่านจตุจักรที่มีรูปภาพส้ม

สรุปและอภิปรายผล

องค์ประกอบที่ปรากฏบนป้ายร้านอาหารริมทางในย่านเยาวราชและย่านจตุจักร ผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 7 องค์ประกอบ คือ 1) สี 2) ชื่อร้าน 3) รายการอาหารและเครื่องดื่ม 4) รายละเอียด/ข้อมูลเพิ่มเติม 5) ราคา 6) สัญลักษณ์/โลโก้ และ 7) รูปภาพอาหารและเครื่องดื่ม ผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมมีรายละเอียด ดังนี้

1. **สี** ส่วนใหญ่ทั้งย่านเยาวราชและย่านจตุจักรสีพื้นหลังบนป้ายพบสีขาวเป็นหลัก ผู้ประกอบการจึงนำสีขาวมาใช้กับป้ายร้านอาหารริมทางเพื่อให้ดูสะอาดตา สอดคล้องที่ยู (Yu, 2017) ให้ความหมายของสีขาวว่าสื่อถึงความสะอาด บริสุทธิ์ ร่องลงมา คือ สีแดงและสีเหลือง ซึ่งสีแดงเป็นเปรียบเสมือนดวงอาทิตย์และไฟ เป็นสีโทนร้อน สื่อถึงการประสบความสำเร็จ ความโชคดี และเป็นสีที่สำคัญในประเทศจีน สีเหลืองแสดงถึงความอบอุ่น และมีความหมายเชิงบวก เป็นสีโทนสว่าง (Yu, 2017) ส่วนสีตัวอักษรที่นิยมใช้ทั้งในย่านเยาวราชและย่านจตุจักร คือ สีแดงและสีดำ ร่องลงมา คือ สีน้ำเงินและสีเขียว ซึ่งสีน้ำเงินทำให้รู้สึกผ่อนคลาย สบายตา สงบ และสีเขียวเป็นสีแสดงออกว่ามีชีวิตชีวา (Eiseman, 2000)

2. **ชื่อร้าน** ย่านเยาวราชและย่านจตุจักรนิยมใช้ชื่อร้านด้วยตัวอักษรภาษาไทยและตำแหน่งในการจัดวางข้อความ คือ ด้านบนสุด จากผลการวิเคราะห์พบว่าย่านเยาวราชชื่อร้านมีมากกว่าย่านจตุจักร สะท้อนถึงการให้ความสำคัญกับชื่อ โดยทั้งป้ายย่านเยาวราชและย่านจตุจักรมีการตั้งชื่อด้วยชื่อเล่นและชื่อจริงของผู้ประกอบการ ชื่อร้านที่ไม่ใช้คำเรียก การใช้คำสรรพนาม รวมถึงคำเรียกญาติ คือ ป้ายย่านเยาวราชใช้ชื่อร้านเป็นชื่อเล่นสื่อถึงความเป็นกันเอง ร่วมกับใช้คำเรียกญาติในภาษาจีน เช่น “เจ้” “เฮีย” แสดงถึงวัฒนธรรมจีนและชาวจีน ได้แก่ “เจ้เอียง” “เจ้แป้ว” “เจ้แอน” “เจ้กบู่ (เจ้เจีย)” “เจ้เอ็ง” “เฮียอ้วน” ส่วนคำเรียกญาติในภาษาไทยพบเพียง “น้อง” เช่น “น้องนิว” “น้องแอม” ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าพบเพียง “น้อง” แต่ไม่พบ “พี่” เหมือนกับคำเรียกญาติภาษาจีนที่พบ “เจ้” “เฮีย” ที่หมายถึง “พี่” แสดงถึงความน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ พบการใช้สรรพนามคำนำหน้าในภาษาไทย เช่น “นาย” ในการตั้งชื่อร้าน เช่น “นายโย่ง” “นายเว้ง” “นายเลี้ยง” “นายเอ็ก” “นายเจีย” “นายจ๋อย” “นายอึ้ง” “นายลิ่ว” และการใช้ชื่อจริง คือ “พระละมัย” ส่วนย่านจตุจักรใช้ชื่อร้านเป็นภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ ซึ่งผลสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤตพล วังภูสิต (2555) พบว่าภาษาในการตั้งชื่อธุรกิจการค้าย่านสยามแสควร์ที่พบมากที่สุด คือ ภาษาอังกฤษ เนื่องจากย่านสยามแสควร์เป็นพื้นที่ที่มีคนหลากหลายกลุ่มฐานะเข้ามาในพื้นที่ เช่นเดียวกับย่านจตุจักรที่มีคนหลายเชื้อชาติมาเลือกซื้อสินค้า การตั้งชื่อที่พบในป้ายร้านอาหารริมทางย่านจตุจักร เช่น “Coco JJ” “To die for” “HELLO GARLIC” “J & K” “Come Waan” “WeekEnd” “Durian Shack Slum”

นอกจากนี้ ป้ายย่านจตุจักรพบการใช้สรรพนามภาษาอังกฤษที่ตัวเขียนเป็นภาษาไทย คือ “มิสเตอร์” เช่น “มิสเตอร์เจ” แสดงให้เห็นความเป็นสากล ส่วนป้ายที่ใช้ชื่อจริง เช่น “พรเพ็ชร” “ปราณี” และการใช้คำเรียกญาติ “แม่” “แม่อุบล”

3. รายการอาหารและเครื่องดื่ม พบว่าป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราช ปรากฏรายการอาหารในตำแหน่งรองจากชื่อร้านมากที่สุด ส่วนย่านจตุจักร รายการอาหารและเครื่องดื่มปรากฏอยู่ด้านบนของป้ายมากที่สุด ป้ายของทั้ง 2 ย่านมีการจัดรายการอาหารและเครื่องดื่มอยู่ตำแหน่งบน เนื่องจากเป็นสิ่งสำคัญทำให้ผู้บริโภคทราบว่าร้านนี้ขายอาหารหรือเครื่องดื่มประเภทใด จึงจัดให้อยู่ในตำแหน่งที่เป็นสิ่งที่ดีเด่น (ideal) นอกจากนี้ มีการจัดรายการอาหารและเครื่องดื่มอยู่ตำแหน่งด้านซ้าย สอดคล้องกับที่เคิร์สและฟาน ลีเออเวน (Kress & van Leeuwen, 2001) เรียกว่าเป็นข้อมูลที่รู้และเข้าใจอยู่แล้ว (given) เป็นรายการที่มีคงที่และเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคทราบอยู่แล้ว (จันทิมา อังคพนิชกิจ, 2561, น. 220)

4. รายละเอียด/ข้อมูลเพิ่มเติม พบว่าป้ายร้านอาหารริมทางทั้งย่านเยาวราชและย่านจตุจักรเน้นการให้รายละเอียดข้อมูลทั่วไป จากผลการวิเคราะห์พบองค์ประกอบย่อย 6 องค์ประกอบ คือ ลักษณะเด่นเฉพาะ/พิเศษ เวลา/สถานที่/การติดต่อ การบริการ การรับรองความอร่อย การขอบคุณ การเชิญชวน คลอส (Claus, 2002) กล่าวว่าข้อความที่ปรากฏบนป้ายส่งผลให้ป้ายสร้างคุณค่าด้านธุรกิจให้ผู้ประกอบการได้ จากคำกล่าวของคลอสสอดคล้องกับการที่ป้ายย่านเยาวราชผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับข้อความที่เกี่ยวข้องเวลา/สถานที่/การติดต่อ และลักษณะเด่นเฉพาะ/พิเศษ เป็นอันดับ 1 และอันดับ 2 ส่วนป้ายย่านจตุจักรผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับลักษณะเด่นเฉพาะ/พิเศษมากที่สุด แต่อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลพบว่าป้ายย่านเยาวราชมีองค์ประกอบครบทั้ง 6 องค์ประกอบ ตัวอย่างข้อความบอกเวลา/สถานที่/การติดต่อ ย่านเยาวราช เช่น เวลาที่ก่อตั้ง คือ “กว่า 80 ปีเยาวราช” “since 1949” “2491” สื่อถึงความเก่าแก่ หรือเวลาเปิด-ปิดของร้าน คือ “เวลา 18.00-22.00” การติดต่อ เช่น “โทร. 081-8406914” “02-2243127” “สถานที่ เช่น “เยาวราช” “ซอยแปลงนาม” “หน้าวังบูรพา” ส่วนป้ายย่านจตุจักรมีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ แสดงให้เห็นว่าย่านเยาวราชเป็นย่านการค้าที่ก่อตั้งมานานถึง 119 ปี (เอสโตโปลิส, 2560) การบริการ รายละเอียดปลีกย่อย ความชำนาญในการจัดทำไม่ว่าจะเป็นการบริการนอกสถานที่ การมีความโดดเด่นเรื่องของการเก่าแก่ ความยาวนานของร้านจึงมีมากกว่าย่านจตุจักร แต่ย่านจตุจักรก่อตั้งมา 37 ปี (มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2560) เวลา/สถานที่/การติดต่อ จึงยังไม่ชัดเจนเท่า หรือผู้ประกอบการอาจไม่ได้ให้ความสนใจกับเรื่องนี้ ตัวอย่างข้อความที่ปรากฏบนป้ายย่านจตุจักร ด้านการติดต่อ เช่น “092 265 9956” “083-854-9169” ด้านการใช้สื่อออนไลน์ ได้แก่ “LINE” “Facebook” “สถานที่ เช่น “ประตู 3 สวนจตุจักร” “สะพานพุทธ”

ตัวอย่างข้อความบอกลักษณะเด่นเฉพาะ/พิเศษ ย่านเยาวราช เช่น “สะอาด อร่อย” “เกรด A” “เมล็ดเล็กเปลือกบางหอมหวานอร่อยทุกเม็ด” ส่วนย่านจตุจักร เช่น “รสเด็ด” “ใหม่สด ทุกวัน” “We serve natural” “Fresh Orange Juice 100%” “Special menu” ตัวอย่างข้อความบอกการบริการ ย่านเยาวราช เช่น “รับจัดงานเลี้ยงนอกสถานที่ และสั่งทำพร้อมบริการส่ง” “และอื่นๆ ตามสั่ง” “ส่วนย่านจตุจักร ไม่พบข้อความบอกการบริการ ตัวอย่างข้อความบอกการรับรองความอร่อย ย่านเยาวราช เช่น “Wongnai” “เปิบพิสดาร” “อร่อยจัง” “GSB Street Food, Lineman” ส่วนย่านจตุจักร คือ “เปิบพิสดาร” ตัวอย่างข้อความบอกการขอบคุณ ย่านเยาวราช บนป้ายมีข้อความ เช่น “ขอบคุณทุกท่านที่มาอุดหนุนค่ะ” “ขอบคุณทุกท่านที่มาอุดหนุน” ตัวอย่างข้อความบอกการเชิญชวน ย่านเยาวราช คือ “ลองชิมดูก่อนครับ” ส่วนย่านจตุจักร บนป้ายมีข้อความ เช่น “NEW!” “I’m here to make your day better !”

5. **ราคา** จากผลการวิเคราะห์ทั้งสองย่านราคามักปรากฏด้านขวา สอดคล้องกับที่เครสและฟาน ดี เออเวน (Kress & van Leeuwen, 2006) กล่าวว่าราคาเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ เป็นสิ่งที่ใหม่ จึงอยู่ในตำแหน่งด้านขวา โดยป้ายร้านอาหารริมทางในย่านเยาวราชปรากฏการจัดวางราคาด้านขวา ส่วนย่านจตุจักรปรากฏการจัดวางราคาด้านล่างด้านขวา

6. **สัญลักษณ์/โลโก้** ปรากฏในป้ายร้านอาหารริมทางน้อยมากที่สุดขององค์ประกอบทั้ง 7 องค์ประกอบ อย่างไรก็ตาม จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าป้ายร้านอาหารริมทางย่านเยาวราชปรากฏสัญลักษณ์/โลโก้มากกว่าป้ายย่านจตุจักร สัญลักษณ์/โลโก้ที่พบมากที่สุดบนป้ายย่านเยาวราช คือ Wongnai จำนวน 4 ป้าย ส่วนป้ายย่านจตุจักรพบสัญลักษณ์/โลโก้เล็กน้อย แสดงให้เห็นว่าย่านจตุจักรไม่ได้ให้ความสำคัญกับการรับรองความอร่อยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอาหารและเครื่องดื่มหรือผู้ที่มีชื่อเสียง แต่ย่านจตุจักรให้ความสำคัญกับการให้รายละเอียด/ข้อมูลเพิ่มเติมในลักษณะเด่นเฉพาะ/พิเศษ เพื่อดึงดูดใจผู้บริโภคมากกว่า

7. **รูปภาพอาหารและเครื่องดื่ม** ย่านจตุจักรเน้นและให้ความสำคัญกับรูปภาพอาหารและเครื่องดื่มที่ปรากฏบนป้ายร้านอาหารริมทางมากกว่าย่านเยาวราช อาจเนื่องมาจากย่านจตุจักรต้องการดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคและพื้นที่ในการติดป้ายร้านอาหารริมทางย่านจตุจักรของแต่ละร้านมีพื้นที่มากกว่า ย่านเยาวราช จึงทำให้มีรายละเอียดรูปภาพอาหารและเครื่องดื่มได้มากกว่า และรูปภาพส่วนใหญ่เป็นรูปภาพเสมือนจริง ส่งผลให้ดึงดูดผู้บริโภคทำให้อยากบริโภคสินค้านั้นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กฤตพล วัจภูสิต. (2555). *ชื่อธุรกิจการค้าในย่านสยามสแควร์: การศึกษาตามแนวภูมิทัศน์เชิงภาษาศาสตร์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ
- ครอบครัวขาว. (2559). *กรุงเทพฯ เมืองอาหารริมทางที่ดีที่สุดในโลก*. ค้นจาก <http://news.ch3thailand.com/ข่าวด่วน/22990/กรุงเทพฯ-เมืองอาหารริมทางที่ดีที่สุดในโลก.html>
- จันทิมา อังคพณิชกิจ. (2561). *การวิเคราะห์ข้อความ (Discourse Analysis)*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. (2560). *ตลาดนัดจตุจักร (Chatuchak Weekend Market)*. ค้นจาก <https://www.dpu.ac.th/dpuplace/สวนจตุจักร.html>
- เอสโตโปลิส. (2560). *หลายเรื่องราวที่ 'ไชน่าทาวน์-เยาวราช' ถนนสายมังกรของกรุงเทพฯ*. ค้นจาก <https://www.estopolis.com/article/ไชน่าทาวน์-เยาวราช-ของกิน-ที่เที่ยว-ไป-อย่างไร>
- Backhaus, P. (2006). Multilingualism in Tokyo: A look into the linguistic landscape. *International Journal of Multilingualism*, 3(1), 52-66.
- Claus, R.J. (2002). *The Value of Signs for Your Business*. Retrieved from http://www.signs.org/Portals/0/docs/signline/signline_38.pdf
- Dray, S. (2010). *Ideological Struggles on Signage in Jamaica*. In *Semiotic Landscapes: Language, Image, Space*. London: Continuum.
- Eiseman, J. (2000). *Pantone guide to communicating with color*. USA: HOW Books.
- Hamid, S.B.A. (2016). *Road Signs: Geosemiotics and Human Mobility*. (Doctoral dissertation). Aalborg University.
- Huebner, T. (2006). Bangkok's Linguistic Landscapes: Environmental Print, Codemixing and Language Change. *International Journal of Multilingualism*, 3(1), 31-51.
- Kress, G & van Leeuwen, T. (2001). *Multimodal Discourse: The Modes and Media of Contemporary Communication*. New York: Bloomsbury Academic.
- Kress, G & van Leeuwen, T. (2006). *Reading Images: The Grammar of Visual Design*. New York: Routledge.

Scollon, R & Scollon, S.W. (2003). *Discourses in Place: Language in the Material World*. New York: Routledge.

Yu, W. (2017). A Discussion of Color Metaphors From the Perspective of Cognition and Culture. *CS Canada*, 15(1), 19-23.

VACANA JOURNAL